

Ave María

DECEMBER, 1942 LEMONT, ILL. LETNIK 34

AVE MARIA

Published by

**THE SLOVENE FRANCISCAN FATHERS,
LEMONT, ILLINOIS**

in the interest of the Franciscan Commissariat of the Holy Cross.

Subscription Price: \$2.50 per annum. — Naročnina: \$2.50 letno.
Izven U. S. A. \$3.00.

Editors:	AVE MARIA	Managers:
Rev. Alexander Urankar Rev. Cyril Shircel, Ph.D.	P. O. Box 608, Lemont, Illinois Telephone: Lemont 494	Rev. Alois Madic Bro. Robert Hochevar

Entered as second-class matter August 20, 1925, at the post office at Lemont, Illinois, under the act of March 3, 1879. Acceptance of mailing at special rate of postage provided for in Section 1103, Act of October 3, 1917, authorized on August 29, 1925.

Naročnikov in dobrotnikov se spominjamo v lemontskem samostanu v vseh svojih molitvah, pri sv. mašah in drugih duhovnih opravilih. Opravimo pa zanje tudi sveto mašo in sicer vsako prvo sredo v mesecu.

Printed by
SERVICE PRINTERS
Lemont, Illinois

AVE MARIA

December, 1942

—Letnik XXXIV

KOLENDAR ZA MESEC DECEMBER

1	Torek		Sv. Eligij
2	Sreda		Sv. Bibijana
3	Četrtek		Sv. Ksaver
4	Petek	≡	Sv. Krizolog
5	Sobota		Sv. Saba
6	Nedelja		Sv. Miklavž
7	Ponedeljek		Sv. Ambrozij
8	Torek		Brezmadežno Spočetje
9	Sreda		Sv. Leon
10	Četrtek		Sv. Melkijad
11	Petek	≡	Sv. Damazij
12	Sobota		Marija Gvadalupska
13	Nedelja		Sv. Lucija
14	Ponedeljek		Sv. Nikazij
15	Torek		Sv. Kristina
16	Sreda	≡	Kvatre — Sv. Evzebij
17	Četrtek		Sv. Lazarij
18	Petek	≡	Kvatre — Sv. Gracijan
19	Sobota	≡	Kvatre — Sv. Namazij
20	Nedelja		Sv. Dominik
21	Ponedeljek		Sv. Tomaž
22	Torek		Sv. Flavijan
23	Sreda		Sv. Viktorijan
24	Četrtek		Vigilija Božiča
25	Petek		Božič
26	Sobota		Sv. Štefan
27	Nedelja		Sv. Janez Evangelist
28	Ponedeljek		Sv. Nedolžni Otroci
29	Torek		Sv. Tomaž Kantuarski
30	Sreda		Sv. Sabin
31	Četrtek		Sv. Silvester

Naši bogoslovci in bratje, kakor tudi patri profesorji, ki uče na našem semenišču, dan za dan opravljajo molitve za vse dobrotnike, ki so v pretečenem letu ali kedaj poprej podpirali naš kolegij. Ta mesec se še posebe zahvaljujemo vsem za vse dobrote in prijaznosti, izkazane samostanu in želimo dobrotnikom vesel božič in srečno novo leto.

ZVODNIK

Povest. — Napisal dr. Ivan Pregelj.

(Nadaljevanje.)

5. "ZDRAVA MARIJA!"

BILO je v soboto po prazniku svete Ane ob osmih zvečer. Kakor za vsak delopust o mraku, so se zbrali člani farnega cerkvenega zbora v kaplaniji k pevski vaji. Pevski vodja, gospod kaplan Ignacij, je pri tej uri določal pesmi, ki bi jih peli naslednji dan, prepel jih enkrat in po potrebi dvakrat, in razdelil potem partiture za novo pesem. Te Ignacijeve nove pesmi so bile za pevce in pevke vedno zopet veselo iznenadenje. Vešči glasbenik je znal neredkokrat odkriti pozabljeno staro pesem, ki je bila po prepričanju odraslih ljudi čudovito lepa, a so jo bili opustili in pozabili, da človek ni vedel ne kdaj ne čemu. Da ni najti več zanjo, so tožili doslej pevski učitelji, preden je prišel gospod Ignacij, ki je znal, sam Bog vedi kako, kjerkoli še to in tako popevko, pa jo je oživel v cerkvi v veliko zadoščenje starim ljudem, pa tudi mladim, ki so bili željni vedrih, ubranih, dasi ne tako cerkovnih napevov, kakor jih je nudila nova cecilijanska pesmarica.

Gospod Ignacij je našel zlasti lepih in prijetnih Riharjevih napevov, in jih vzorno prednašajoč obudil od mrtvih davno pred Ljubljanci. Ne da bi se bil zapiral Foersterju ali klasičnim nemškimi cecilijancem, je vendar iskal prirodi svoji ljudi in sebe samega primernih melodioznih stvari, ogibaje se zdravo le vsega osladnega in igrivega. Bil je skratka glasbenik za prosti čas, ljubil je, kar je umel, ne da bi razumsko pretresoval. In to je verjel, da morejo vzljubiti tudi njegovi ljudje, kar prija njegovemu okusu.

Za silo je znal, naslonivši se na preprosto lepoto domače pesmi, uglasbiti še sam skromen napev. Te svoje skladbe pa je tajil celo pred lastnimi pevci, a je imel svoje majhno nečemerno veselje, če je videl, da ugaja. Tako je bil ves podoben svojim sta-

rim vrstnikom v deželi, glasbenikom v sili in z ljubeznijo, goriškim Plesničarjem, Grilancem in najznamenitejšemu med njimi, Vinku Vodopivcu . . .

Ko je tisto soboto odprl po običajni prvi vaji, ki je staro ponovila, v novo pesem, je povedal skromno dražeče, da kaj takega še niso peli. Prijel s svojimi lepo oblikovanimi prsti harmoniju v tipke in polglasno pel nekaj vrstic.

"O, čujmo," je tedaj vzkliknila pevka Tončka ob njem in se ozrla po prijateljici Roži. "Nekaj čisto drugega. Zdrava Marija, od prve besede do zadnje."

Pevski vodja se je ozrl in nasmehnil.

"Kje pa je pesem z lepšim besedilom, kakor pa je ta molitev?"

Tako je vprašal in učil obenem. "Pa če duhovni pojemo očenaš in apostolsko vero . . ."

"To je res," je umela Tončka nekam nerodno, kakor da jo je sram prve vzhičenosti. "Zagodite, gospod, kar zagodite!"

Gospod Ignacij je segel zopet v tipke, da so spregovorile toplo in vdano, kakor da že same oblikujejo pod napev znano besedilo:

"Zdrava Marija, milosti polna, Gospod s Teboj . . ."

Tončka se je vsa vzhičena obrnila k Valičevi, da bi ji pokazala svojo živahno vzradoščenost. Pa je ostrmela. Pač je bilo vidno, da tudi Roži diha pesem izpod Ignacijevih prstov v čutnice, da gre dekleta z ušesom za vabljivim napevom. Saj se ji je hotel kazati ob ustih iz razmišljenosti izgubljen nasmeh ugodja. Sicer pa sò ji bile oči zazrte kdovekam. Deklica s srcem in mislijo ni bila v pesmi, ni bila niti pri vaji navzočna. Rahlo vzibana v ugodje Ignacijeve igre je hodila Roža za besedami svoje sanje.

Tončka je pristno po ženski prirodi zaslutila, kaj se godi z Valičevo. Sveta ogorčenost se je je lotila. Kar nič več je ni strpelo. Predirno in napeto je opazovala tovarišico.

Gospod Ignacij pa je med tem igral in pel polglasno. Pevci in pevke so bili zaverovani vanj, mimo dveh — Tončke in Rože...

"Zdrava Marija, milosti polna, Gospod s Teboj!" je trikratno jeklo daljin in srčnih

globin posnemanje, bajala pesem v samo-spevu, začrtana pod zbornu petje.

“Blagoslovljena Ti mej ženami in blagoslovljen je sad Tvojega telesa.”

Tako je nato rastla sveta strast, brezmejnega začudenja in brezkončne vernosti izraz. Preprosto, kakor da poje nedolžno dete, in prepričevalno obenem, kakor da izpoveduje sveti spoznavalec. In zdajci je zagorelo v neskončni toploti, osladno skoraj, premočno žensko, materinsko iz nekakšne zagledane, izgravo še spačene mehkebe:

“Jezus, Jezus, Jezus!”

Tedaj je videla Tončka, da tudi Valičeva giblje z ustnami, in je iskala zlostno radovedno, kaj hočejo povedati. Ni razbrala, a je ugibala in skoraj ugenila . . . Sama vase, bolna, zlostna, zavistna in čudno užaljena je skrila, kar je doumela:

“Le počakaj! Saj se mi ne boš potajila. Ne boš!”

Preprosto verno in vdano, skoraj meniško trpko, je med tem izzvenela molitvena pesem:

“Sveta Marija, Mati božja, prosi za nas grešnike . . .”

“Zdaj . . .” je ušlo Tončki v misel za besedilom pesmi v polnem altu ob kaplanov bariton. Harmonij je neposredno utihnil in spregovoril nato za zadnje:

“In ob naši smrtni uri . . .”

Godalo se je nato unašalo v mehko valujočih sunkih glasov nekakemu polnemu koncu naproti.

“Amen, Amen, Amen!” je trikrat le bolj nakazal pevec in prijel za zadnje zvočje.

“Roža!” je tedaj vzkliknila Tonča sitno, neravno živahno, in stresla prijateljico.

Valičeva je zastrmela, zatrepetala in zardela. A se je našla in trudno vprašala:

“Pa kaj hočeš?”

S to svojo neposrednostjo je streznila Tončko, da se je zavedela nekoliko svoje vihravosti. Popolnoma potolažila je pa ni.

“Po vaji. Ti bom že povedala,” je odvrnila Roži, kroteč se, da ne bi karala. Valičeva jo je vendar umela, se namrdnila rahlo in obrnila s prezirljivim gibom svoje ljubke glavice vstran.

Mirno je tedaj pogledal gospod Ignacij na deklici ter dejal trudno:

“Zdaj pa le dvomim, ali bi se te pesmi sploh učili.”

Pevci in pevke so začudeno pogledali. Gospod Ignacij pa je mirno zaprl note in segel po drugih.

“Ne,” je odločil. “Odložimo! S samospevi je križ.”

Nasmehnil se je rahlo pomilovalno in pogledal zopet po Valičevi in po Tončki. In je videl:

Začudeno, polna brezmejnega spoštovanja je strmela Tončka vanj. In je videl, da edina med vsemi ve, čemu mu je prišla misel, da ne bi dal pesmi peti, ki bi utegnila buditi med pevkami zavist, ko bi čule eno samo med seboj peti in bi vse druge le medlo odpevale v zboru. Videl je, da je Tončka stresla z glavo, slišal je, kako je spregovorila preverljivo:

“Pa saj ni za to, gospod kaplan, gospod Ignacij!”

Pokimal je dobrohotno in dejal:

“Le verjemi, Tončka, da je prav tako. Ne bomo še peli, dokler se ne odločim, kdo more peti najbolj po vrednosti . . .”

“Po vrednosti . . .” je verno potrdila Tončka. Vodja pa se je ozrl še enkrat po svojih pevcih in spregovoril:

“Zaigral bom še enkrat, ker je lepo. Poj-te v enem glasu, kakor kdo more za menoj. Kakor za molitvijo.”

In je zaigral in so peli.

In ko je zdajci odpel, je gospod Ignacija zaprl harmonij in se dvignil. Pa je dejal:

“Tako, ljubi moji. Zdaj pa nekaj novega, kar zadeva nas vse. Ta naša nocojšnja vaja je bila zadnja.”

Z medlimi vzkliki so mu segli v besedo in strmeli začudeno. Bilo mu je dobro, ko je videl, da jim je ura petja draga in drag on sam.

“Naša zadnja večerna in nočna vaja,” je rekel nato, “ne pa naša zadnja pevska vaja. Odslej se bomo učili ob nedeljah po nauku. Zato pa tudi kaj posvetnega.”

“Ali so tako ukazali gospod župnik?” je vprašal rahlo porogljivo eden izmed pevcev.

“Tako sem sklenil in želim jaz sam,” je odgovoril gospod Ignacij resno. “Verjemi-

te mi, da imam pri tem tehtne razloge. Nadejam se, da se mi ne boste skujali."

Tiho so stali pevci. Živahna Tončka je planila:

"Zakaj bi se kujali! Saj nismo učitelj Kerkoč."

"Hvala," je dejal gospod Ignacij in se nato nasmehnil:

"Tončka je modra. Prav radi gospoda učitelja in njegovih pevskih vaj se mi je zdelo potrebno, da se mi učimo za dne."

Ko je tako dejal, je pogledal po Roži in se strahoma začudil, ko je videl, kako je dekleta zardelo in nenadoma nato zbledelo. Bilo mu je, da bi spregovoril, vprašal in izvedel. Pa je dejal le vsakdanje po navadi:

"Lahko noč torej. Lepo domov pa v posteljo!"

"Kajpak, kakor kokoši," je menil nekdo med pevci v šali brez bridkosti.

(Dalje.)

NAJLJUBŠI PROSTORČEK

Človek se ne spominja telesnih bolečin; komaj je minilo poslednje utripanje rane, ki se je zacelila, pa je že vse trpljenje pozabljeno. Nikoli se nam ne sanja o razsajanju noža po rani, nikoli o neskončnem prevozu do prve pomoči, nikdar o bolestem prevezovanju rane, toda še zmeraj moramo v hudih nočeh delati maturo in nobeno sklicevanje na starost, zasluge in delovanje ne more omečiti izpraševalne komisije. Nepozabljeno ostane vse tisto drobno trpljenje v šoli, zakaj po njih se prvokrat seznanimo s krivičnostjo življenja. Še danes slišim tistega malega, pridnega Janeza Vrtovca, kako se je jokal zaradi krivice, ki mu jo je bil prizadejal gospod učitelj. Takrat je bilo vroče poletno popoldne; bilo je v tretjem razredu ljudske šole in šolsko leto je že šlo h koncu. Učitelj je, bržkone zato, ker so ga nadlegovale muhe, zastavil vprašanje: "Otroci, ali mi more kdo povedati, zakaj se muha najrajši usede človeku na nos?" V tej soparni vročini je bilo to

bržkone pretežko vprašanje, zakaj nihče ni dvignil roke. "Ali nihče ne ve? No, pa malo pomislite!" Takrat je v zadnji klopi vstal naš najboljši učenec, dolgi blede Vrtovec in je dvignil roko. "Izvrstno, Vrtovec, torej nate se pa le lahko zmeraj zanesem. No?"

"Muha se usede na konec človeškega nosu, da ondi pije kri."

Stari učitelj se je za nekaj korakov opotekel nazaj. "Kaj, Vrtovec, ali prav slišim? Da pije kri? Oh, ti, ki si ponos vsega razreda, ti, ki si moj najboljši učenec, ti mi poveš tako strašansko besedarijo? Ti, ki si sin učitelja? Če bi to tvoj ubogi oče vedel!"

Vrtovec, ta blede, dolgi fant, se je prelomil ko bilka, je nekaj časa razprtih oči strmел v učitelja in se je začel nato, ne da bi dal roke na obraz, tako bridko, joj, tako prebridko jokati. Jaz sem se plaho ozrl na obsojenca, češ, tako je, vidiš, to je usoda mogočnežev tega sveta, ki se preveč upajo, ki hočejo zmeraj vse vedeti!

Stari učitelj, ki je bil sicer tako dober človek, je prezrl jokajočega, je preslišal ihtečega fanta in je povedal z odra nizdol uradno, neizpodbitno odločitev:

"Muha se zato usede na konec človeškega nosu, ker ima odondod najboljši razgled."

Mnogokaj sem pozabil, dobrega in zlega, a ta vzorni zgled vse krivičnosti, ki ni bila prizadejana iz hudobije, marveč uradno, službeno, z odra nizdol, tega ne morem in ne morem pozabiti.

B. B.

Beseda o cvičku.

Dolenjsko vino je posebno znano po tem, da je kislo kot vrisk, zlasti še cviček. Ko je bila v Stični neka slovesnost, je neka visoka osebnost vprašala belega meniha, če v samostanu pijo tudi doma pridelano vino.

"Seveda, gospod, na veliki teden," mu je ta odgovoril.

Med lopovi.

"Ti, Karel je pa baje pošten postal?" — "No, to je prava reč. Ko bom jaz toliko nagrabil, kakor je on, bom tudi pošten."

BESEDA AMERIKI

(Ob slovenskem kongresu v Clevelandu.)

Amerika, na tvojih slobodnih tleh se bomo zbrali Tvoji svobodni Slovenci in Slovenke na svoj "Slovenski Narodni Kongres". Zbrali se bomo zato, da se pomenimo med seboj o rečeh, ki so nam važne kot naš vsakdanji kos kruha, pa tudi zato, da nas čuješ, Ti, Amerika, in se zaveš, da so reči, ki so nam važne, tudi zate zelo pomenljive.

Ko smo pripravljali program za ta svoj narodni slovenski kongres, smo odločili, da ima biti naš prvi referat na tem kongresu pod naslovom: *Vojna in ameriški Slovenci*. Amerika, zavedamo se, da smo Tvoji in si Ti naša. Zavedamo se, da smo Ti kot Tvoj državljeni dolžni stoprocentno lojalnost vselej in povsod, ker si Ti naša in smo mi Tvoji. Pa še to vemo, da v VOJNEM času še posebno gledaš na to, da se ne pojavi med Tvojimi ljudmi nikjer najmanja nelojalnost. Odločili smo, da se postavi referat o vojni in ameriških Slovencih na prvo mesto iz istega namena, kakor pri vseh drugih manifestacijah dajemo prvo mesto pozdravu ameriške zastave in na prvem mestu poslušamo in pojemo ameriško državno himno. Vemo, da je naš patriotizem velika stvar, ki ne sme ostati samo v naših srcih, ampak je prav, da se izraža v manifestacijah in se poživlja ob zunanjih znakih amerikanstva. Ne zdi se mi pa potrebno, da bi poudaril, kar je poudarjalo oznanjevanje našega kongresa, da je potreben na prvem mestu ta referat zato, da "bodo v Washingtonu absolutno prepričani, da smo dobri in zanesljivi državljeni in se zavedamo, da so naše dolžnosti do te dežele prve." Ali nam je res treba kongresa, da o tem šele prepričujemo Washington in da to šele poskušamo dopovedati Ameriki? Kje pa je kaj takega na nas kot narodni skupini kar bi nas utegnilo napravljati sumljive v očeh Washingtona in Amerike sploh??

Državljeni velike Amerike smo. Če po rojstvu ali "drugem papirju", ali je v tem tako velika razlika? Ali je razlika med našimi dolžnostmi, ali je razlika med našimi pravicami? Ko govorimo o Ameriki, govorimo o samih sebi, saj smo kos Amerike mi sami, ko se pogovarjamo z Ameriko, se pogovarjamo sami s seboj, ko poslušamo Ameriko, poslušamo sami sebe. K temu, kar je Amerika danes, smo tudi mi svoje doprinesli. Nič večje lojalnosti ne moremo izraziti Ameriki kot je v besedah, ki povedo, da se vsi brez izjeme smatramo z Ameriko — ENO!!! Kdor z Ameriko zbira, zbira obenem z nami; kdor Ameriki raztresa, raztresa prav tako nam. Vsako petokolonstvo zoper Ameriko, je prav tako zoper nas petokolonstvo.

I.

Amerika! Pa smo vendar danes v takih množicah skupaj na Tvojih svobodnih tleh tudi kot Slovenci, ne zgolj kot Amerikanci. Da na kratko povem, zbrali se bomo na svojem narodnem kongresu kot Amerikanski Slovenci. Kot taki bi se danes radi pogovorili s Teboj, naša mati, Amerika, domovina! Glej, pri vsem tem, kar

smo že rekli, le nismo vseskozi samo in edino iz Tebe. Saj sama predobro veš, kako je s Tvojimi ljudstvi. Saj se zavedaš, kako je do Tvoje velikosti prišlo. Saj si sprejela z velikim zadoščenjem, kar Ti je lani povedal na svoj močan, izviren način eden Tvojih in naših sinov v knjigi, ki je kakor mogočna pesem "TWO-WAY PASSAGE". Saj se zavedaš, da jih je bilo kot listja in trave, ki so zidali in še zidajo svojo mogočnost. Priznaš, prav rada priznaš, da je bila doslej vsekako ONE-WAY PASSAGE, ki je naredila iz Tebe, kar danes pomeniš.

In zdaj si sama iz sebe dorasla do tega, da se Ti razširja obzorje, da se Ti noče več stiskati s svojimi mislimi in svojimi težnjami in svojimi cilji le med Atlantik in Pacific, sama si se povzpela do stopnje, ko se zavedaš, ne moreš biti sama zadovoljna in srečna, če ni zadovoljen in srečen ves svet. Če si bila nekoč samo kontinentalna, si sama iz sebe zrasla do svetovnih dimenzij. Ne radi kakega imperializma, ki grabi po materijalnih dobrinah, svetovne dimenzije so postale Tvoje radi duševnih dobrin, radi mirnega sožitja vseh narodov sveta, radi zmage DEMOKRACIJE od kraja do konca zemlje, radi tega, da bi mogel čutiti v sebi človečanske pravice vsak tudi najmanjši zemljan in bi postal Amerikancu brat in Amerikanki sestra. Te in take vsega odobravanja vredne ideje so zrasle iz Tebe same in le iz njih je zajel Tvoj sin, otrok slovenske matere, ko je zamislil in nam napisal svojo originalno "PASSAGE BACK".

Amerika! Nič se ne obotavljamo pred Teboj, ki si naša mati, z izpovedjo priti na dan. Glej, sešli se bomo Amerikanski Slovenci, da pograbimo Tvojo lastno veliko misel in skušamo prav pri njenem viru, prav pri Tvojem srcu, Amerika, ujeti en sam potoček, mu izkopati dovolj globok jarek in ga napeljati tja, kjer smo prvič zahrepeneli po Tebi in Tvoji veličini, Amerika — tja v našo rojstno domovino, tja v domovino naših očetov in mater, od koder si dobila že toliko zdrave krvi — v našo ljubljeno Slovenijo. Ko vemo, Amerika, da imaš srce za ves svet ko vidimo, da razpošiljaš danes svojo živo kri, svoje in naše može in fante, na vse celine pod soncem, zakaj bi se bali stopiti predte in izreči pred Teboj eno prav posebno toplo in lepo besedo: Zapiši si poleg drugih koščkov sveta globoko v srce tudi majhno, pa lepo in dragoceno Slovenijo.

II.

Ne misli, Amerika, da je ob tej naši opozoritvi dokaz za našo deljeno lojalnost. O, saj nismo od včeraj, saj imamo za seboj zgodovino, ki je v Tebi, Amerika, korenine pognala. Saj sega naša zgodovina vse tja do Friderika Barage, Indijancem očeta, Ameriki zidarja, civilizaciji pionirja. In je vendar v indijanskih pragozdih, ki jih še ni bila iztrebila Tvoja močna roka, Amerika, sredi med indijanskim očetovstvom svojim mislil na svoje slovensko sinovstvo. Ko je sedel ob svoji pisateljski mizi, ko je zbiral pod pero svoje učenjaštvo in sestavljal prvo slovnico Čipevancem in jim izlival na papir prvi slovar za spoznavanje njihovega težkega jezika, si je vseeno jemal čas, da je vmes pisal svojim Slovencem "Zlate Jabelka", ki prav letos praznujejo svoje stoto rojstno leto.

Kakor je Baraga kot stoprocentni Amerikanec daroval tej zemlji svojo glavo

in vse zmožnosti svojega moštva, pa je ohranil za svojo prvo domovino močan plamen v srcu, tako so delali za njim tisoči in desetisoči, ki so jo mahnili za njim čez širni ocean in so napravili svojo ONE-WAY PASSAGE, ne vedoči in samo ugrabajoči, če pride kdaj tudi kak PASSAGE BACK. Glavo in roke — največkrat zlasti roke — so dali Tebi, Amerika, in z rokami moč svojih bolečih žuljev, pa so vendar ohranili vsaj žarek ljubezni do svoje Slovenije in je niso pozabili niti takrat, ko se jim je zdelo, da je življenje v tej novi domovini kakor "LAUGHING IN THE JUNGLE". In Ti veš, Amerika, kaj je resnica. Ti veš, da so bili toliko bolj Amerikanci, kolikor bolj so ostali zavedni in zavestni Slovenci.

Amerika! Da ti Tvoji ljudje niso ostali sredi Tvoje zemlje Slovenci, ali ne bi bilo malo manj naraščalo na Tvoji zemlji število tiskaren, število časopisov in listov, najrazličnejših organizacij, narodnih domov, novih cerkva in šol? Da niso ti ljudje sredi Tvoje zemlje ostali Slovenci, ali bi ne bila Ti, naša skupna mati, revnejša za eno krasno narodno pesem, ali bi Ti ne manjkalo ene prekrasne narodne noše, ali bi ne bila oropana v clevelandskem Rockefellerjevem parku enega tako pomenljivega kulturnega vrta? Da niso ti ljudje ostali Slovenci, ali bi Ti, Amerika, ne bila revnejša, ko ne bi poznala med tolikimi velikimi narodi enega narodiča, najmanjšega baje na svetu med kulturnimi narodi, ki se mu slovenski narodič pravi? Ali bi na kak drugačen način spoznala njegov doprinos k splošni kulturi, ko bi ne vedela ne za njegovo likovno umetnost izpod čopiča Peruškov in Jakcov, ne za njegovo umetno pesem iz navdušenja Zormanovega, za njegovo glasbo iz trudov raznih Kdoježebil in Šubljev, za njegovo zgodovino izpod peresa Mallyjev in Klančarjev, za njegovo znanstvo.

Amerika! Ti vse to veš, razumeš in ceniš. Zato ne sprašuješ po naši lojalnosti, ki naj bi Ti jo izražali v besedah — govore naša dela! Zato nam dovoli, da za hip obrnemo narobe potek našega razmišljanja in recimo tako: Ali bi bil naš Frank Lavše, mož, ki ga Ti Amerika, predobro poznaš, boljši Amerikanec, če bi bil slabši Slovenec?

III.

Amerika! Zdaj smo pred Teboj s tisto težko bolečino, ki nam trga srce, in hočemo prav zaupno spregovoriti s Teboj. Govoriti hočemo, kakor bi govorili sami s seboj, ker smo del Tebe. Glej, rojstna domovina nas samih, domovina naših očetov in mater prečudno strašno trpi. Ni njeno trpljenje edino, pa boš že razumela, če povemo, da ga mi čutimo kot silno moro na svojih prsih, kot nekako vesoljno gorje. Zdi se nam, da se je trpljenje vsega sveta razlilo nad Slovenijo našo in — Tvojo! Da, Amerika, tudi nad Slovenijo Tvojo! Saj si z roko enega največjih svojih sinov sama podpisala takorekoč s svojo srčno krvjo Atlantsko Deklaracijo, saj je Franklin Roosevelt bil delaven zraven, ko se je sestavljal in slovesno podpisal "The Atlantic Charter". Takrat si, Amerika, tudi našo Slovenijo pritisnila k srcu in ji darovala svoje ljubeče materinstvo. Zato brez obotavljanja ponavljamo, da je Slovenija tudi Tvoja!

Amerika! Poznaš Slovenijo in jo priznavaš, pa je ne poznaš tako, kot jo po-

znamo mi. In Te želimo še vse bolj globoko seznaniti z njo. Ali veš, da Kalvarija Slovenije ni stara šele leto in pol? Ali ti je znano, da so razmesarili njeno materinsko telo predzadnjič že po zaključku prve svetovne vojne in ji razparali dušo? Ali kaj veš, kako je ogabni imperializem njenih zapadnih, severnih in vzhodnih sosedov preprečil, da bi se bila izvedla deveta točka Tvojega takratnega Roosevelta, Woodrowa Wilsona? Ali kaj misliš na to, Amerika, da je že takrat tretjina slovenskega narodiča nastopila svojo Kalvarijo in še danes vzdihuje na njej? Zato Te želimo prav krepko na to opozoriti: Ne smeš jemati v svojo ljubezen in svojo skrb, samo tisti milijonček Slovencev, ki so iz Dravske banovine, tega sestavnega dela Jugoslavije, lansko spomlad stopili na pot na Kalvarijo, razširiti jo moraš na one, ki jih Wilson ni mogel rešiti za slovensko telo in za dušo slovensko, ampak jih je tuja grabežljivost dobila v svojo ledeno oblast. Slovenci v Italiji, Slovenci na Koroškem, Slovenci na Madžarskem — k tem hite še posebno naše misli in toplo hrepenenje — ali nam moreš slediti, Amerika, mati? Ali naj povemo številko? Šeststo tisoč, Amerika, čuj! Veliko to ni, nam utegneš zmajati z glavo. Veliko to ni? Ni veliko po samih številkah, pa je veliko, silno veliko, po drugačnih računih. Amerika, veš, kaj je tretjina? Tretjina ostane tretjina, pa naj bo odrezana od velikega ali majhnega telesa. Boli, skoraj do smrti boli! Razumeš, Amerika?

Oni dan je bilo, na Kolumbov dan se je reklo. Takrat si sama ponavljala v neki drugačni zvezi — šeststo tisoč. Toliko je bilo takih, lahko rečemo: srečnih, ki si jim v svoji naklonjenosti izbrisala madež obsovaženih tujcev. Prav si storila. Ne, mi jim nismo prav nič nevoščljivi. Toda če si šla tako daleč za onih 600,000, da si toliko zanje storila, in se Ti ni zdelo to število premajhno, da bi se pred vsem svetom potrudila zanje — zakaj bi Ti isto število brez pomena ostalo, ko stoji pred Teboj vprašanje in prošnja: Ali boš pripomo gla s svojo mogočno besedo, oprto na svojo svetovno moč, da po tej vojni, na podlagi besede, zapisane in podpisane v Atlantskem čarterju, 600,000 vate verujočih Slovencev izgubi madež sovražnih tujcev pod Italijo, Nemčijo in Madžarsko, ki tako iskreno žele, da bi mogli biti domačini ob ognjišču njihove prave matere — Slovenije?? O, mati Amerika, tam 600,000, ta neznatna številka na videz, šesttisočkrat toliko pomeni.

Amerika! Ne prednašamo tega pred Tvoje oko le radi onih šeststo tisoč ne samo radi sebe in radi Kalvarije slovenskega narodiča. Govorimo o tem in Ti pri-
našamo željo prav tako radi Tebe. Praviš, da boš pomagala po tej vojni svet urediti. Priznala nam boš, če omenimo mimogrede, da svet ne bo urejen, če ne bo PRAV urejen. Pa kako bo prav urejen, če se bo pravica le po večem delila? Če se bo delila le nekaterim, drugim pa morebiti odrekla? Slovencev ne boš nikoli osvobodila, če VSEH osvobodila ne boš! Premajhen je ta narod, da bi se mogel brez škode, brez škode do SMRTI, nekaterim svojim delom odreči. Preveč je navezan sam nase, preveč so se mu vse vkrižem razrasle korenine, da bi se mogle razsekati in bi narod živel naprej brez krvavljenja do smrti. Naš velik pisatelj, Amerika, pravi, da so kmetovi zemlji do pekla korenine. Ves naš narod slovenski je kmet potemtakem. Vse njegove korenine so do pekla zarite v slovenstvo, in jih izruvati ne moreš, če nočeš krvi. Saj se zavedaš, Amerika, kako so krvave danes vse slovenske poljane — od Rabe do Soče, od koroških snežnikov do sinjega Jadrana.

Tako bo ostalo, če bo ostala po tej vojni Kalvarija Slovencev pri Gorici in Trstu, pri Celovcu in Beljaku, ob Rabi in Muri. Mi pa vemo, Amerika, da nočeš krvi!

IV.

Amerika! Nekaj smo pravkar o slovenstvu dejali. Morebiti nas nisi takoj razumela? Kaj je slovenstvo? Adamič je bil v zadregi, ko je skušal to reč pojasniti Tebi. Saj si brala bukve: MY AMERICA. Morda nam bo pomagal drug pisatelj, ki ne piše angleški, Ivan Pregelj. V svojih "Usehlih virih" takole sprašuje in na vprašanje sam odgovarja:

"Kaj je naše najbolj bistveno?"

Naše slovensko vendar! Da za prvo spoznamo, kaj smo. Mar vemo? Da smo najmanjši narod na svetu, a da je vendar prav v tem vsa naša usoda in pot. Smo majhni namreč, pa moramo med vsemi velikimi edini biti, ker vsi Ti večji nikoli postati ne morejo. Dano nam je po vseh prirodnih zakonih, ki v njih venomer božjo modrost občudujemo, dano nam je, da moremo biti ENO! Eno biti se pa pravi biti prvoten, srečen, božji in večni: najbolj čista TOTALITETA! Kdor je to, je pa tudi nujen. Svoj velik poklic vršimo v družini velikih; neznamen organ smo v drobovju. Šele, ko so ga izrezali kot da je nepotreben, sprevidijo zdravniki njegovo vrednost ob motnjavah v telesu."

"In vendar vprašam z zdravniki in s skrbjo, kaj je to ENO, ki naj bi bili. Eno v zemlji, ki jo v desetih letih do zadnje parcele obhodiš, eno v času, ki se dovoljno o njem iz Grudnove in Malove zgodovine poučiš. Svet ob Savi in sto pedi preko Karavank do Drave, Zilje in Gline, svet ob Muri na vzhodu, pa zopet sto pedi na zapadu za Poreznom in Hrušico do Soče in Adrije. Saj to in še več že vsi vemo. Povedal je Župančič: da smo do zvezd in usode, ki se je kot pesem utelesila v njem. Povedal je Cankar: da je to ENO v prazniku naših preodetih duš. Povedalo je domačinstvo: očak Finžgar z gorenjstvom, Juš s šempeterstvom, Tolminci in Malešičevo belokransko Prekmurje, Jalenova Zelenica in sladkavi Savinšek, trpko Gadje gnezdo, tiha, in bolna Gradnikova klimatičnost, Likovič, ki je folklorna kultura brez zemlje, nova smer in tradicija: Laščan Levstik, rapsod Jurčič, Hinko Dolenc, Tavčar in Kersnik . . ."

Amerika. Oprosti. Vidiš, predaleč nas je zapeljal ta Pregelj. Kako bi mogla Ti vse to razumeti? Iz vsega si samo dvoje zapomni: Slovenci bi po tej vojni hoteli, da bi postali ENO s Tvojo pomočjo . . . Kako bodo ENO, če jim roke in noge, in celo samo glavo, gnjavi tuje gospodstvo?! Kako bo utripalo Sloveniji materinsko srce, če pošilja svojo srčno kri v izgubo v utrganih udih?

In še eno si zapomni, Amerika naša! Svoj veliki poklic vršijo tudi Slovenci v družini velikih narodov, čeprav so le majhen organ v drobovju. Če boš šla tudi Ti med zdravnike, ki bodo prepozno spoznali, da so izrezali nekaj, kar je le imelo svojo posebno vrednost — ali ne boš tedaj, ko boš to spoznala, nas, svoje sinove krivila, da Te nismo o tem pravočasno poučili???

Glej, Amerika, zato se zbiramo na Kongresu. Ker hočemo, da vse prav nare-

diš, kar bo velika naloga Tvoja po tej vojni končani, zato smo Ti povedali to. Ker hočemo, da vse PRAV narediš.

Amerika! Že doslej si nam lahko spoznala dušo in srce, tudi naše glave si lahko spoznala — danes govorimo s Teboj kot da nimaš nikogar drugega poslušati. Ker si nam — mati! Ali nisi v teh naših besedah, ki so dihale iz nas kot iz globine srca, vse naše lojalnosti do korenin prepoznala? Če nisi dozdej dovolj opazila te naše lojalnosti, zdaj vzemi na znanje, da je stoprocentna in bi bila še večja, če bi se moglo v stotici več ko sto procentov naštetih.

MARIJI V ADVENTU

“Blagor človeku, ki me posluša,” nam govoriš danes sama z besedo Modrosti. Ti si neizmerno dobra, prijazna in ljubezniva, da govoriš z vsakim človekom. Z vsakim po

svoje, z vsakim drugače. Drugače z otrokom, drugače z odraslim; drugače s preprostim, drugače z učenim; drugače s pravičnim, drugače z grešnikom. Z vsakim člove-

kom drugače, vendar z vsemi domače.

Ti si nedosegljivo nedolžna, čista in brezmadežna, da trepetajo angeli pred tvojo svetostjo. Slabotnemu človeku pa se bližaj tako ponižno, obzirno in previdno, da se prav nič ne straši in ne plaši pred teboj. Kakor z materinskim plaščem odeneš vsakega, ki stoji pred teboj, s toplim odelom svoje milosti in blagosti.

Ti si čudovito lepa, vzvišena in veličastna, da te vsa nebesa dovolj prehvaliti ne morejo. Človeku pa se izkazuješ le kot mati, mati in zopet le mati. In če te kličejo kot kraljico, ti ne misliš na svojo krono in žezlo, temveč na zapoved svojega srca, ki te sili k usmiljeni ljubezni. In če te prosijo kot gospo, se ob tem naslovu ne dvigne v tebi tvoj ponos, temveč nov poziv za novo milost.

Tvoja tiha, mirna in molčeča podoba je tako modra, močna in zgovorna. Vsak dan bi moral človek čuvati ob njej, vsak dan ob vseh pomembnejših trenutkih. Izraz tvojih oči in tvojega obličja se vsak čas ravna po po človekovih trenutnih občutkih. Tebe ne more presenetiti nobena prošnja in stiska, nobena nevarnost in preizkušnja. Ti si Sedež modrosti za vse dvome, za vse upe, za vse namene, za vse načrte, za vse sklepe.

Tvoja moč je kakor sončna zarja, ki je človek ne more prijeti, vendar jo čuti na svojem obrazu. Tvoj dih je kakor svež planinski zrak, ki ga človek ne vidi, vendar ga vdihava v svoje prsi. Tvoj glas je kakor božji klic, ki ga Bog razodeva vsakemu v njegovi duši. Mati brezmadežna, izprosi svetu pri svojem božjem Sinu — mir!

ZA BOŽIČ

“Kaj je ime?” se vprašuje veliki angleški pisatelj Shakespeare v neki svoji drami. Potem sam odgovarja, kaj more človeku pomeniti katerokoli ime v posameznem primeru. “Ime je tvoje moj sovražnik” . . . odnošno: “Ime je tvoje moj prijatelj . . .” Hoče namreč reči, da prvo čustvo, ki se utegne človeku vzbuditi ob kakšnem imenu, je nekako sovražno ali pa prijateljsko razpoloženje do tistega, ki nosi to ali ono ime. Dobro je razložil slavni mož, kaj je ime.

Človeštvu je znanih mnogo velikih imen. Vsako stoletje je svetu oznanilo katero imenitno ime. Tako so zaslovela in še slove imena velikih vladarjev, papežev in cesarjev, svetnikov, znanstvenikov, umetnikov, voditeljev, vzgojiteljev, iznajditeljev iz vseh poklicev in stanov. Vsaktero teh imen pomeni razmah in napredek človeškega duha. Ali pa je bil ta napredek vselej tudi v blagor človeštvu? Marsikomu izmed slavnih mož, bi mogel človek odkrito reči: “Tvoje ime je moj sovražnik”, mnogokomu pa: “Tvoje ime je moj prijatelj!”

So pa tudi imena velikih oseb, ki vzbujajo nekemu prijetno, nekemu pa neprijetno misel, kakršno že je mišljenje ljudi. Danes pa so prišli ljudje tako daleč, da smatrajo skoraj sleherno ime, ki se večkrat ponavlja, kot nezmotljivo avtoriteto. Da! Tako daleč so že prišli, da smatrajo zanikanje take avtoritete kot nekako duševno zaostalost. Kako različno se je izrodil človeški duh.

Vendar pa je človek tako ustvarjen, da hoče svoje najvišje misli, svoja najsvetejša

čustva posvetiti le enemu imenu, le enemu predmetu. Njegov patriotizem hoče le eno domovino, njegovo srce le eno ljubezen, njegova vera le enega Boga, njegovo življenje le enega odrešenika.

Bog je ustregel tej zahtevi človeške duše. Je dano človeštvu eno ime, ki se mu kla-

njajo kolena vseh, ki so v nebesih, na zemlji in pod zemljo. Ime, ki ga nista dala meso in zemlja, marveč Bog sam. Ime, ki mora z ljubeznijo in spoštovanjem napolniti sleherno srce, če hoče sebi dobro. In to je: Ime Jezusovo. “Zakaj nobeno drugo ime pod nebom ni dano, da bi se mi mogli v njem zveličati.”

Urednik in upravnik, kakor tudi ostali slovenski frančiškani v Lemontu in po Ameriki žele vsem naročnikom in dobrotnikom vesele božične praznike. Bog nam daj kaj kmalu zopet uživati mir in pokojne dni polne milosti in božjega blagoslova.

Naročnikom, ki so zaostali z svojo naročnino čez dve leti tem potom sporočamo, da nas je pošta opozorila, da ne smemo več dostavljati lista takim, ki naročnine ne poravnajo. Zatorej Vas prav lepo prosimo, da sami naročnino poravnate in nam takoj na pismo, ki ga Vam bomo poslali, odgovorite, ali želite ostati na listi naših podpornikov. Depresija ni več v deželi in ne moremo več biti “predobri”, da bi pustili nekaterim naročnikom naročnino na dolgu za nekaj let. Prosimo, da to prošnjo uvažujete. Mi še vedeli nismo, da je taka postava pošte v Ameriki.

UREDNIK in UPRAVNIK.

"ENA HOSTIJA JE ZAME"

(Iz spominov starega župnika.)

ZELO lepa je tista pesem, ki ima zgornji naslov in jo je zložila med svojimi obhajilnimi M. Elizabeta v ljubljanskem uršulinskem samostanu. Še lepša je pa postala ta pesem, ko ji je goriški škrjanček, gospod Vinko Vodopivec, zložil napev. Saj ste jo morda že sami slišali peti s korov naših cerkva. Vseeno si ne morem kaj, da je ne bi na tem mestu prepisal.

Božji sen na zemljo pada,
nočni mrak oltar ovija,
večna luč zlati podobo,
ž nje smehlja se mi Marija:
Ena Hostija je zate,
tebe čaka, misli nate Jezus tvoj.

Ena Hostija je zame!
Ko se v jutro zarja vname,
pride Bog . . .

Tako in podobno torej poje tista lepa pesem. Ko jo premišljuje, mi prihaja na misel spomin iz preteklih let. Zapisal ga bom.

Moj nekdanji cerkveni zbor je jako rad prepeval to pesem. Lepo so jo peli moji pevci in pevke. Iskreno rad sem jo poslušal in tudi moji farani se je niso mogli naslišati. Vsaj vsako drugo nedeljo je bila na vrsti, če ne pri vseh mašah, pa vsaj pri eni, včasih pri zgodnji, včasih pri pozni.

To je bilo vse v redu in prav. Nekoč sem pa dobil prav posebne misli v glavo, ko sem poslušal in poslušal tiste besede: Ena Hostija je zame. Saj vem, da je naša prva naloga, da najprej sami nase obračamo take spodbudne besede, pa naj prihajajo iz pesmi ali iz pridige, toda včasih se misli nehoče obrnejo na druge ljudi, posebno, če si slučajno župnik . . .

In tisto nedeljo sem takole mislil:

Tile moji pevci in pevke so res izvrstni umetniki glede petja, ne morem jih pa tako zelo pohvaliti v drugih rečeh. Namreč v tem, da bi tudi v resnici ravnali tako, kot

jim poje pesem iz njih izvežbanih grl. Zopet in zopet si tako lepo ponavljajo resnico: Ena Hostija je zame . . . jaz bi pa zelo rad vedel, zakaj ne pridejo k obhajilni mizi, da bi tisto Hostijo tudi dobili. Skoraj vsako nedeljo mora tista Hostija, ki je zanje pripravljena, kakor sami tako živo razglašajo s kora po vsej cerkvi, skoraj vsako nedeljo, pravim, mora tista Hostija iti komu drugemu v last. Kako je vendar to, da moji pevci in pevke na to ne mislijo . . .?

Opazil sem bil namreč, da moški pevci sploh skoraj nikoli ne pridejo k obhajilni mizi, še za veliko noč nekateri prav proti koncu in silno težko . . . Ženske pevke malo bolj pogosto, pa tudi niti vsak mesec. Kvečemu za kakšen velik praznik, potem je pa spet "mir" pred njimi za dolgo, dolgo . . .

In sem nekega dne o tem napravil — pridigo. Tako zelo sem se v pridigi "izpozabil", da sem te reči kar naravnost povedal. In sem zraven rekel, da tiste besede: Ena Hostija je zame . . . veljajo celo za vsak dan, ne le zgolj za vsako nedeljo . . . In sem še dostavil, da bi bilo jako lepo, če bi o tisti Hostiji sicer še nadalje pogosto peli, še lepše bi pa bilo, če bi res tudi tako pogosto ponjo prišli . . . In potem sem dejal, da tudi za vse poslušalce tiste pesmi isto velja, zato naj vsaj tolikokrat prihajajo po svojo Hostijo, kolikorokrat slišijo s kora besedo iz pesmi: Ena Hostija je zame . . .

Meni se je zdela pridiga čisto lepa in primerna. Ni se pa zdela tako primerna mojim poslušalcem. Posebno ne pevcem in pevkam. In še najmanj se je zdela primerna gospodu organistu . . .

Oh, koliko "trubla" je bilo radi tiste pridige! Pevski zbor je imel posebno sejo, in sicer brez pevske vaje. Tam so sklenili, da mora tista pesem zanaprej z dnevnega reda in celo, da mora v penzijo. Samo pod enim pogojem jo bodo še peli, namreč če bi hotel župnik iti v penzijo namesto pesmi . . .

In še to so sklenili na seji, da se pošlje župniku veliko pismo, ki ga bo pozvalo na odgovor, zakaj svoje pevce in pevke sramoti pred celo faro, ko si drzne tako pridigo narediti . . . Toliko se trudijo, toliko žrtvujejo, da oskrbujejo tako lepo petje v naši

cerkvi, za plačilo imajo pa tako pridigo namesto krvavo zaslužene in po pravici pričakovane pohvale . . .

Na koncu je pismo namignilo, da mora priti "popravek", ali se bo pa pojavila nevarnost, da bo župnik lahko sam pel pred oltarjem ali pa na koru, ali magari na sredi cerkve, če bo hotel — odpeval mu nihče več ne bo . . .

Tiste dni je bilo hudo. Kako na svetu naj sedaj grem na delo, da bom popravil svojo velikansko nerodnost? Noč in dan sem tuhtal, pa nisem mogel dotuhtati. Končno sem si izmislil, da sem imel naslednjo nedeljo takole pridigo:

"Ljudje božji, jaz nisem kriv. Krivi so naši pevci, ker pojo tako pesem, ki meni napravlja skušnjave in me zapeljuje k tako napačni pridigi. Ne saj ni res. Pevci niso nič krivi. Kriva je M. Elizabeta, ki je tako pesem naredila. Ne, saj ni res. Kriv je Vinco Vodopivec, ki je tisti pesmi naredil note. Pa tudi to ni res. Kriv je Kristus, ki je postavil sveto Rešnje Telo in se skril v sveto Hostijo. Pa tudi On ni tako zelo kriv. Kriv je Bog Oče, ki je poslal svojega Sina na svet in mu naročil, naj ustanovi Cerkev, postavi papeža in škofa in duhovnike, iz katerih so se nazadnje razvili taki sitni župniki kot sem jaz . . ." Vse torej preklicujem, kar sem rekel v zadnji pridigi! Zvrnimo vso krivdo na samega Boga v nebesih. Saj On je še bolj vajej jemati vso krivdo nase kot kak siten župnik. Jaz bom pa zanaprej poslušal iz tiste pesmi samo one kitice, ki ne poje: Ena Hostija je zame . . . ampak ono, ki pravi: Ena Hostija je zate . . . In bom pri tem mislil samo na tisto Hostijo, ki čaka mene, nič pa ne bom mislil na one Hostije, ki čakajo na moje pevce in pevke, pa tudi na one ne, ki čakajo na moje farane in faranke. Amen, tako bodi in vse naj bo spet prav v fari od našega pevskega kora do tabernakeljna, kjer Hostija kljub današnji pridigi še vedno čaka . . . Amen!"

Vršanje v fari je prenehalo. Pevci so še prihajali pet, pa tiste pesmi niso več postavili na program. Meñi je bilo dolgo hudo pri srcu, še huje je pa moralo biti pri srcu Njemu, o katerem poje ista pesem:

" . . . tebe čaka, misli nate — Jezus tvoj."

PISMO KANADSKE SLOVENKE

Dragi gospod urednik:—

Šele sedaj sem se spravila k pisanju, da Vam pojasnim, zakaj sem Vam pred dvema mesecema poslala telegram z naročilom, da ne smete več prepisovati in objavljati tistih zapiskov iz mojega dnevnika. Danes Vam bom razložila, kako je bilo s to rečjo, in Vas prosim, da moje pismo natisnete v listu Ave Marija. Ako bi ga ne natisnili, bi ljudje ne vedeli, zakaj ste z mojim zapisnikom kar naenkrat prenehali.

Ko sem brala v listu svoje lastne zapiske, sem jih nekaj časa rada imela. Tudi se mi je zdelo, da niso bili nič napačno branje za naročnike, če so res morebiti kaj čitali. Potem sem pa opazila, da se zapiski bližajo tistim časom, ko je tudi naša domovina Slovenija prišla pod tuj jarem . . .

Tedaj sem se spomnila, kakšni so bili moji zapiski iz tistih časov. Veste, tiste dni, ko je bila naša domovina napadena in pozneje morala iti na Kalvarijo, gnana od surovih Hitlerjevih rabeljnov, sem bila jaz vsa iz sebe. Zares Vam povem, da nisem mogla nič jasno misliti, samo jokala sem . . . Danes se zavedam, da to ni bilo pametno, takrat pa nisem nič vedela za svojo pamet, samo v srcu mi je bilo tako hudo, da ga mi je hotelo raznesti . . .

Svoj zapisnik sem kljub vsemu nadaljevala. Seveda sem izlila vanj vse svoje gorenje in vso žalost svoje krvave domovine. V tistih dneh ni bilo mogoče drugače in se mi je zdelo, da se kaj drugega ne izplača. Ko sem potem naslednji dan prebrala, kar sem bila prejšnji večer napisala, so mi prišle iz branja spet nove prežalostne misli, in sem tudi tiste napisala. Tako je moj zapisnik iz tistih dni eno samo morje žalosti, krvi, strahote in rabljev . . . Še danes sicer mislim, da je v njem prava slika naše uboge domovine, ne samo za takrat, ampak prav tako vse noter do današnjega dne . . .

Vendar mi je nekaj reklo, da bi ne bilo prav, če bi po enem celem letu moji tedanji žalostni zapiski prišli v tisk in bi jih morda

res kdo bral v listu Ave Maria. Takrat sem se hitro odločila in sem Vam poslala telegram: Nehajte priobčevati moj zapisnik in mi ga takoj vrnite . . . Vi ste morebiti debelo gledali in ste najbrž mislili, da sem Vam kaj zamerila. Pa ni bilo nič takega. Tudi bralci in bralke so morebiti kaj spraševali, zakaj ni več nadaljevanja mojih zapiskov, pa sedaj hočem vse to pojasniti.

Veste, počasi sem se iztrgala tistim strašnim žalostnim in obupnim mislim, ki so bile noč in dan moje družice prve mesece po padcu Jugoslavije in po zaslužnjenu Slovenije, in sem začela misliti tako: Ali moja silna žalost kaj pomaga moji domovini?

Prav nič ji ne pomaga! Če bom jaz izgubila ves pogum in korajžo, ki sem živa in zdrava in v svobodnem svetu, kako naj pričakujem, da bodo oni tam doma obdržali košček poguma in upanje na boljše dni? Če jim hočem kdaj res kaj pomagati, je sedaj moja prva naloga, da sama od žalosti konca ne vzamem . . .

Morda se čudon sliši ta beseda, ampak povem Vam, da sem bila res že skoraj bolna od same tuge in žalosti. To ni smelo iti več tako naprej. Po naravi sem tako silno občutljiva, da ni za nikamor, potem naj si pa še sama ženem k srcu reči, ki jih z največjim morjem svoje žalosti ne bi mogla nič prenarediti . . .

Tako in podobno sem začela misliti in sem si obrisala solze. Potem mi je prišlo na misel, da bi si na tihem zapela pesemco, in sem hitro pomislila, katero bi. Kar sama od sebe mi je prišla na misel tista lepa: Kje je moj mili dom . . . in sem jo zapela. Nekaj časa je šlo prav dobro, naenkrat sem pa začela preišljevat besede, ki so mi vrele iz grla. Kakor bi treščilo, sem se zavedela pomena vsake besede posebej, in sem zajokala in ihtela menda celo uro tako bridko, da bi me bila prav gotovo celo moja mama tolažila, čeprav je bila morebiti prav takrat v procesiji, ki je zapuščala domovino in bila na poti v Srbijo . . .

Potem se je zgodilo nekaj čudnega. Ko je bil menda že do dna izčrpan moj jok in plač, sem spet pomislila sama nase. Prišlo mi je na misel, kako sem bila malo prej sklenila, da ne bom več jokala in žalovala.

Spomnila sem se tudi na svoj sklep, da bom v znak svojega novega življenja zapela pesemco. In ko sem se zavedela, da mi je ravno pesemca namesto razstresenja prinesla novo kupo bridkosti, sem se najprej zelo začudila. Potem se mi je naenkrat vse to zazdelo tako smešno in čudno, da sem se začela sama sebi smejati . . .

Nikar se ne pohujšajte nad menoj. Saj ga ni menda človeka, ki bi mogel do dna preiskati človekovo notranjost in dognati tiste čudne notranje postave, po katerih se včasih jokamo in včasih smejemo. Kar sprevrže se v nas, pa je narejeno. Seveda jaz ne vem, če ste tudi drugi ljudje taki, posebno za vas moške ne morem nič reči, ampak jaz sem taka in se mi zdi, da še marsikatera druga "punca".

Potem sem se spet zresnila in začela delati načrte, kako se bom enkrat za vselej otresla tega vetrnjaštva v sebi in postala bolj trdna, da bom mogla pogledati življenju v obraz s pogumom in korajžo. Med tem, ko sem tako mislila, sem si zapela drugo pesem: Hej Slovenci . . . Ta me je umirila in me navdala z novimi nadami . . .

Zdaj je pa čas, da začnem s popolnoma drugačno storijo. Malo se bojim, da boste dejali: Ha, ženska pač! Nič drugega ko ženska! Nič novega in nič branja vrednega! Stara storija, tako stara kot naši griči in doline . . . Ženska!

Recite, kar hočete, jaz bom napisala tako kot je bilo. Resnica je pa le, da mi je ta moja posebna storija zelo zelo pomagala, da sem prišla do spoznanja, kako napačno je, če se preveč vdajamo tugam in žalostim . . .

V nekih odstavkih mojih zapiskov ste brali, da sem bila nekoč pri pridigi v neki poljski cerkvi. Nič pa nisem slutila, da bo kdaj tista pot pomenila v mojem življenju poseben mejnik. Istotako nisem prav nič vedela, da so prav takrat — baje je bilo ravno med cerkvenimi vrati, ko sem odhajala iz cerkve — padle name oči — mojega sedanjega moža . . .

No, zdaj je stvar na papirju. Ali je treba, da še kaj povem? Morda bi si bralci in bralke sami od sebe naredili še vse bolj zanimivo zgodbo iz tega mojega priznanja,

če bi jih kar pustila, da po svoje pletejo dalje. Ampak utegnili bi narediti v svojih mislih tako imeniten roman, da bi potem vse skupaj naenkrat ne bilo nič več res . . . Najbolje je, da sama povem.

Skoraj leto dni je iskal prilike, da se z mano seznanim. Meni se niti sanjalo ni. In če bi se mi bilo, ne verjamem, da bi mi bilo zanimivo. Saj so bili to tisti meseci in tedni, ko so moj dnevnik preplavili vsi oni strahovi, žalosti in dvomi, da ne rečem obupi, ki sem jih omenjala blizu začetka tega pisanja. Vse drugo bi mi takrat prišlo prej na misel ko to, da neki mlad Poljak misli name in išče prilike, da bi se mi predstavil. In ko te prilike nikakor ni hotelo biti, je zato toliko pogosteje zavil v cerkev in — molil zame . . . Vsaj tako mi zatrjuje sedaj in jaz mu verjamem . . .

Zares sva se srečala prvič mimogrede prav v tistih dneh, ko je Slovenija padala in padla. Lahko si mislite, koliko je meni osebno tisto srečanje pomenilo. Še pogledala nisem prav natančno tega — sedaj mojega — Poljaka! Če bi mi bil takrat rekel, da me ima rad in me hoče za ženo, bi mu bila zamerila do smrti! Takrat sem mislila, da sem zrela za grob, ne pa za nevesto!

Toda prišlo je drugače. Menda je fant slutil vse moje gorje in je samo dejal: Gospodična, življenje mora iti naprej. Če se bomo še tisti zametavali, ki nam je Bog naklonil možnost življenja kljub vsemu strahotnemu umiranju po svetu, kako se bo življenje kdaj obnovilo? Kako bom mogel jaz pomagati svoji Poljski in vi vaši Sloveniji, če bova samo obupovala in ničesar storila?

Tako je dejal in besede so mi ostale v spominu. Rada priznam, da so mi pomagale pozneje premagati tisto morje gorja, ki sem se v njem topila skupaj z mojo domovino. Morda so pomagale celo takrat, ko sem iz pesmi: Kje je moj mili dom? . . . zajela skoraj v isti sapi jok in smeh . . .

Danes, ko to pišem, je prva obletnica najine poroke. Moj Poljak je sedajle v službi, tu poleg mene pa spančka moj in njegov Poljaček. Da, zares — življenje mora iti naprej . . .

Prišlo je pa takole, in videli boste, da ni

bilo veliko romana . . .

Nekoč mi je govoril: Gospodična, sestra moja v slovanstvu, stvari morajo biti nadalje popolnoma drugačne na svetu. In mi Slovani jih moramo najprej drugače zgrabiti. Zavedati se moramo, da smo veliki, da smo ustvarjeni za skupaj, da bomo samo v združenju pomagali svetu k novemu boljšemu življenju. Zakaj ne bi ravno midva začela oznanjati vsemu svetu slovansko skupnost . . .?

Razumela sem, da hoče ustanoviti novo organizacijo med Slovani, za katero naj bi jaz prevzela nalogo propagandnega ministra . . . Smejala sem se mu in rekla: Brat moj v slovanstvu, rada te imam . . .

Stisnil mi je roko in dejal: To je dovolj za danes, sestra! Obrnil se je in me pustil samo. Drugi dan sem dobila pismo, v katerem mi je že precej bolj od blizu narisal tisto "slovansko skupnost", ki naj bi jo midva ustanovila. Čimbolj sem premišljevala, tem manj neumno se mi je zdelo . . .

Ko sva se jemala, mi je dejal:

"Iz najine zveze bo prišla velika slovanska družina. Molil sem zanjo in vem, da bo tako. Ti jo boš učila po slovensko, jaz jo bom učil po poljsko. Ko bo konec vojne, se bova vrnila — domov! Ne glej me tako zagonetno! 'Doma' bo za naju in najino družino lahko na Poljskem, lahko pa tudi na Slovenskem. Bova že pozneje videla, kaj bo bolj kazalo. Ali me razumeš?"

"Razumem," sem rekla.

"Ali hočeš?"

"Hočem," sem rekla.

Nekaj tednov potem sem ponovila svoj "hočem" pred oltarjem, pa ga je on že pred menoj zinil . . .

Zdaj se skoraj vsak večer meniva o tem, kako mora slovanstvo na novo vstati, in kako slovanstvo ne bo nikoli na novo vstalo, če bomo Slovani vlekli vsak na svojo plat, ali se pa vdajali obupu in grobu . . .

Zdaj veste, zakaj nisem mogla trpeti, da bi se tiste moje ogromne solze iz zapisnika priobčevale v listu Ave Maria . . . Pozdrav!

Otročje.

"Mama, ali smem papigo, ki si jo včeraj kupila, tudi tikati?"

Shod Baragove Zveze.

Novembra 11., 1942 se je vršil pri župniji sv. Lavrencija v Clevelandu shod Baragove Zveze.

Navzočih je bilo 22 slovenskih duhovnikov iz vseh župnij Clevelanda in od drugod. Shod se je pričel z slovensko mašo zjutraj ob devetih, med katero je mnogoč. monsignor Vid Hribar, polagal ljudem na srce važnost dela za povečanje Baragovega imena. Takoj po službi božji so se zbrali zborovavci v cerkveni dvorani k seji sami, ki je trajala vsega skupaj štiri ure. Na shod je bil poslan od marketskega škofa Rev. Francis Scheringer, da zastopa škofa in škofijo.

Prva ura seje je bila izpolnjena z poročili odbornikov. Prebran je bil zapisnik zadnje seje, nakar je takoj povzel besedo Zvezin predsednik, Rt. Rev. kanonik J. J. Oman.

Njegovo poročilo je predvsem naglašalo, da so normalni časi tudi delu Baragove Zveze škodili. Kljub temu, da je bilo nekaj lepih Baragovih slovesnosti, ki so mnogo pripomogle k razširjanju Baragove akcije. Mnogo fara je imelo posebno Baragove nedelje, posebno slovesna je bila nedelja v Lemontu, katere se je udeležil sam marketski škof F. Magner; na konvenciji KSKJ. v Chicago je bil odločen poseben večer Baragovi Zvezi, na kateri je bilo delegatom Jednote razloženo, kakšno nalogo Baragova Zveza ima, obenem pa tudi priporočeno, da delegatje doma pri svojih

BARAGOV SVETILNIK

V zadevah Baragove Zveze se odslej obračaj na novega tajnika Zveze: REV. CIRIL ŠIRCEL, O.F. M., P. O. Box 608, Lemont, Illinois.

društvi pridno delajo na to, da se Baragova akcija bolj in bolj razširi. Poleg te propagande v obliki Baragovih nedelj da je odbor B. Z. delal na to, da se tudi angleško govoreči svet informira o našem delu, kar je izrecna želja današnjega marketskega škofa. Slovenci sami ne bomo nikdar kos ogromnemu delu Baragove beatifikacije.

Za tem poročilom se je Predsednik v lepih besedah zahvalil najbolj agilnemu propagatorju, pa tudi ustanovitelju Baragove Zveze, P. Bernardu Ambrožiču za vse njegovo propagandno delo v Baragovem Svetilniku.

Za predsednikom je podal poročilo tajnik Zveze Rev. M. Hiti. Sporočil je shodu, da je Baragova Zveza v pretečenem letu nabrala \$1429.15, za Baragov sklad. Posebne omembe vreden je dar društev Najsv. Imena v Clevelandu (400 dolarjev) ter dar dekana Very Rev. M. Šavsca, ki je poslal 100 dolarjev za Baragov sklad.

Podpredsednik A. Grdina je v svojem poročilu naglašal, da je Cleveland skušal na svoji posebni proslavi v

Kulturnem vrtu zainteresirati vso širšo javnost z Baragovim delom s tem, da so uprizorili posebne žive slike iz Baragovega življenja.

Član propagandnega odbora, Rev. A. Urankar, je obvestil zborovavce o posebnem angleškem bulletinu, ki izhaja večkrat na leto in ima namen, da sproti obvešča Baragove častivce med duhovništvom o vseh novejših dogodkih Baragove akcije. Priporočal je, da se ta bulletin tudi med angleško govoreče duhovnike po marketski škofiji razširi; da je to prva želja marketskega škofa, da Baragova Zveza tudi marketske duhovnike sprejme v svojo Zvezo — teh Baragovih čestivcev je v marketski škofiji kar mnogo, — da se akcija čim preje razširi tudi med angleško govoreče duhovništvo. Obenem je opozoril na delo Baragovega Svetilnika in glavnega pisca in propagatorja Svetilnika, P. Bernarda Ambrožiča.

Za njim je Rev. M. Butala, nadzornik knjig, podal poročilo in obvestil zborovavce, da je našel knjige v redu in da je v blagajni B. Z. vsega skupaj svota \$2286.20. Kot član odbora je predlagal, da tiskamo pamflete o Baragovem življenju tudi v drugih jezikih, recimo v poljskem in slovaškem jeziku in to na željo nekaterih poljskih in slovaških duhovnikov, s katerimi se je sestal na vseslovenskem slavlju v Lisle, Ill. Ob tej priliki je bilo na tisoče pamfletov razdeljenih med množico Slovanov, ki so se zbrali na to slovansko zborovanje.

V imenu marketskega škofa je zatem dobil besedo Rev. F. Scheringer, edini slovenski duhovnik marketske škofije, ki je sedaj župnik v L'Ansu, bivši Baragovi postojanki.

Zanimivo je bilo poročilo o zanimanju, ki ga kažejo ljudje do Baraga. Kar naprej romajo ljudje na njegov grob, en dan jih je bilo kar nad en tisoč. Maše se opravljajo ob Baragovem grobu. Kolumbovi vitezi marketske škofije so ustanovili nov Council z imenom "Bishop Baraga Council". Kolumbovi vitezi tudi drugače pri vseh svojih večjih kulturnih prireditvah omenjajo in poročajo o svojem delu za Baragovo poveličanje. Prihodnje leto da je stoletnica, odkar je Baraga stopil v L'Anco, na ozemlje, kjer se nahaja sedaj marketska škofija in da hočejo ob tej priliki vsi verniki škofije prirediti romanje na Baragov grob. Že sedaj vabi, da se tudi Baragova Zveza te slovesnosti udeleži in morda še slovenski narod spravi na romanje v Marquette. Poroča tudi, da sedaj neki protestant Jammison prireja veliko knjigo o Baragi, ki bo obsegala nad 300 strani in ki bo baje dobila tudi dovoljenje ameriškega katoliškega episkopata. Knjiga je že popolnoma dovršena in se njene zadnje pole ravno dotiskujejo. Življenjepis in analiza Baragovega pionirskega dela je podan baje s protestantskega vidika, je pa tako popolen, da nikjer ne kali podedbe Baraga, katoliškega škofa.

Zatem so govorili še neka-

teri odličnejši zborovavci kakor P. Zakrajšek, P. Gabrenja, Rt. Rev. Mons. Hribar, ki je povdarjal, da odobrava, da tudi drugi listi objavljajo življenjepise o našem škofu. Ravnokar je baje napovedal Slavonic Monthly članek izpod peresa frančiškanskega klerika iz Lemonta, Friderika Orehka. P. Zakrajšek je poročal, da je nek slovaški časopis podal obširno poročilo o škofovem življenju. P. Edvard je priporočal, da se v bodočem letu bolj razširi misel Baragovih nedelj, da to nedeljo vsak župnik priredi kolekto za sklad Baragove Zveze, da se tako čim preje nabere visoka svota denarja, ki bo potrebna za ožjo akcijo beatifikacije. Zato naj pa vsi župniki gledajo na to, da bo Baragova nedelja v prihodnjem letu ena najlepših nedelj v fari. Rev. J. Slapšak je v svojem govoru slikal delo južno-ameriškega Baragovega apostola, Rev. Trampusha, ki je spisal posebno knjigo o Baragi v španščini in hoče natiskati 10 tisoč pamfletov, da se tudi v Južni Ameriki razširi Baragovo ime do zadnjega obrežja.

S poročili je bila dopoldanska seja zaključena.

Na popoldanski seji so prišli na red razni predlogi in slučajnosti.

Prvi predlog, podan po Fr. J. Omanu, da se organizira skupno romanje, ali duhovnikov samih, ali kar z narodom vred, če je mogoče radi transportacijskih nerodnosti, v Marquette, da se tam poklonijo marketskemu škofu in ga korporativno zaprosijo za sodelovanje pri Baragovi

beatifikaciji, obenem pa izkažejo spoštovanje Baragovemu grobu. Po daljši debati je bilo soglasno sklenjeno, da se zadeva organiziranja preda novemu odboru.

Drugi predlog, podan po Fr. M. Hitiju, da se ugotovi želja marketskega škofa, ki hoče izdati poseben angleški pamflet v 10 tisoč izvodih; za to delo bo rabil tisoč dolarjev, za katere naj prispeva marketska škofija pol in Baragova Zveza pol, dobiček baje gre za ohranjanje in oskrbstvo Baragove kriptе. Predlog soglasno sprejet in potrjen.

Tretji predlog, podan po Fr. Slapšaku, naj se pošljejo kot vsako leto, tudi letos telegrami škofom v Chicagi, Clevelandu, Marquettu, apostolskemu delegatu in še odličnejšim drugim osebam, ki kažejo zanimanje za Baragovo stvar. Predlog je bil soglasno sprejet. Novi tajnik naj ima nalogo, da ta predlog izvrši.

Četrti predlog, podan po Fr. Butala, da se tiskajo manjši pamfleti in podobice Baragove tudi v slovaškem in poljskem jeziku, da tako tudi med poljske župnije in slovaške fare ponesemo Baragovo ime. Predlog je bil soglasno sprejet, novi odbor naj bi imel nalogo, da to po svoji uvidevnosti izvrši.

Peti predlog, podan po Mr. Grdina, da se vse fare zavežejo, da bodo eno nedeljo v letu odločili za Baragovo nedeljo, ki naj bo posvečena molitvi za Baragovo poveličanje. Po daljši debati je bilo sklenjeno, da naj se fare drže prve nedelje v febr., če

le mogoče, ker je prva nedelja po Baragovi smrti. Duhovniki so tudi predlagali, da jim odbor pošlje opomin pravočasno, obenem pa morda tudi kaj literature za govor v cerkvi. Predlogi so bili sprejeti z naročilom novemu odboru, da gotovo to izvede.

Šesti predlog, podan po Fr. Slapšaku, da se shod spomne Rev. Trampusha v Južni Ameriki z majhnim darom, ki bo pripomogel k njegovi agitaciji. Predlog je bil sprejet, novi odbor naj določi svoto.

Sedmi predlog, podan po Fr. Omanu. Baragov Svetilnik naj bi priobčil zapisnik današnje seje in naj urednik Svetilnika prosi vse časopise našega prepričanja, da priobčijo skrajšani zapisnik, da ljudje zvedo o ukrepih Zveze. Predlog sprejet soglasno.

Osmi predlog, podan po Fr. Butala, da naj shod voli novi odbor za l. 1943, predlaga tudi, da imejmo dva podpredsednika, enega iz duhovništva, drugega pa kot zastopnika lajikov. P. Aleksander predlaga, naj se obenem ustavi novo mesto v uradu propagande, takoimenovan "Research Depart-

ment", ki bi ga naj vodil Jozef Gregorich iz Detroita. Predlog sprejet. Ob tej priliki je podal predsednik Zveze, J. Oman laskavo priznanje Mr. Gregorichu, ki je med vsemi Slovenci v pretečenih letih največ delal za

V zalogi imamo še 360 knjig našega rojaka Joe-a Gregorica, "The Apostle of the Chippewas", lepa angleška knjiga o našem škofu, misijonarju Čipavancev. Bereš knjigo kakor povest. Knjiga je primeren božični dar za mladino. Nabavi si jo. Stane dolar. Naročiš si jo lahko na naslov: Rev. C. Shircel, Box 608, Lemont, Ill.

razširjanje Baragovega imena med ameriško govorečimi, posebno pa z svojimi članki v Michigan Catholic. Na tem mestu naj mu bo v imenu odbora in vse Baragove Zveze izrečena najlepša zahvala.

V novi odbor so bili izvoljeni sledeči:

Za predsednika: Rev. Francis Scheringer, L'Ance, Michigan.

Za podpredsednika: Rev. John Oman, Cleveland, O.

Mr. Anton Grdina, Cleveland, O.

Za tajnika: Rev. Cyril Shircel, Lemont, Ill.

Za blagajnika: Rev. M. Hiti, Waukegan, Ill.

Za zapisnikarja: Rev. G. Kuzma, Joliet, Ill.

Za nadzornike: Rev. M. Butala, Joliet, Ill.

Rev. F. Baraga, Cleveland,
Rev. L. Baznik, Cleveland,

Za propagatorje: Rev. Aleksander Urankar, Lemont, Illinois.

Rev. Julij Slapšak, Cleveland, O.

Mr. Joseph Gregorich, Detroit, Mich.

Po volitvi odbora je bil shod zaključen z molitvijo.

Zapisnik je sestavil Rev. A. Urankar, ker je bil redni zapisnikar shoda uradno odsoten.

Cleveland, 11. nov. 1942.

Zahvaljujejo se Bogu za uslišane prošnje na priprošnje škofa Baraga sledeči:

Mrs. C. Bradač, Euclid, O.

Mrs. F. Fabian, Joliet, Ill.

Mrs. M. C i m p e r m a n,
Cleveland, O.

Josephine Muhar, Pueblo, Colo.

Ameriški Družinski Koledar

Te dni je izšel Ameriški družinski koledar, 29. letnik, na naslovu 2301 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Ameriški družinski koledar za leto 1943 je, kot po navadi, vezan v trde platnice in je po vsebini zelo zanimiv. Profesor Boris Furlan, begunec iz stare domovine, ki se zdaj nahaja v Ameriki, ima v tem koledarju obširen zgodovinski pregled o Slovencih. Sploh je ta letnik posvečen tragediji slovenskega naroda.

Nadalje so v letošnjem Ameriškem družinskem koledarju razne poučne stvari; na primer članek "Kadar kupuješ svoj dom", seznanja rojake, kako

je treba postopati pri nakupu hiše, da si prihranijo nepotrebne stroške.

Koledar vsebuje poleg tega celo vrsto povesti in mnogo slik. Med zanimivostmi je tudi članek o stoletnici "Novic", drugega slovenskega časnika na svetu. Dalje so razložena imena držav naše ameriške Unije.

Cena temu koledarju je ista, kakor lani, namreč \$1.00, dasi so izdatki s tiskom letos veliko večji, kakor prejšnja leta. Vpričo lepe, trdo vezane in obširne knjige je ta cena majhna.

(Gornji dopis priobčujemo v zameno za dopis glede koledarja Ave Marije, ki je bil priobčen v Prosveti.)

PRAZNIK

BESEDA srca je bila zmrznila spričo uničujoče slane sovraštva v človeških dušah, hrumenje in treskanje topovskih žrel je postala govorica med narodi. Med sovražnima deželama se je vzpenjala smrtonosna pošast vojne in se je režala v mrtvaško rezko frfotanje plamenov s pogorišč.

S snegom pokriti vrhunci gora so se zajedali v umazano vijoličasto barvo oblakov. Vse obdano z belimi snežinkami je pojemajoče leto sklanjalo svojo osivelo glavo in se je ugaslo plazilo k svojemu neveselemu koncu. Polagoma, kakor poslednja kaplja radosti v morju brezupne groze je dozorel božič iz sivine src in neba. Vsa jasna in polna zvezd se je dvigala sveta noč polna upanja iznad trpinčene zemlje in se je bočila kakor visok, sinji zvon, ki bo nanj sveta polnočna ura skoraj skoraj udarila s srebrnim tolkačem.

To je bilo v najbolj severnih vrstah bojišča. Poročnik Simon je imel to noč nadzorstvo nad jarki in je bil že obšel zunanje straže. Skozi spolzke jarke, mimo žičnatih ovir, volčjih jam in pasti za tanke je bil že zašel v območje sovražnikovih zadetkov. V mesečini so se povsod blestela raztreščena in razsekana debla in v nebo so štrlele zlomljene veje, ki so visele iz krošenj. V tleh so zijale jame in so se črno odražale od nežno blesteče se beline snega. Mrko zavite, s čeladami pokrite postave so se naslanjale kakor okamenele, kakor bi bile vdelane v jantar te noči. Nedaleč so pogrmevali zategli, dvojnati strelj granat, da si to grmenje občutil kar na koži.

Toda, kaj bi, sčasoma se človek privadi tudi na smrtno koso!

Krog enajstih je prispel Simon do bunkerja, ki je bil varen spričo bomb in nad čigar vhodom je eden njegovih fantov načekal z rdečim svinčnikom in v zdravi šegavosti naslov "tvrde" z besedami: "Pri plesočem hrčku". V bunkerju je odpravil predpisane pripombe v polkovni dnevnik.

Nato se je udobno razkoračil med majceno liliputansko pečico in zastrtim okencem skrovišča. Oddahnil se je, si prižgal pipo in se iznebil nasilja ovojnic. Človek v njem se je povzpenjal kvišku in je za ostanek noči potlačil vojaka v ozadje.

Obsežnost tega večera je nenadoma segla Simonu v dno srca. Njegov službeni pohod ga je bil privedel na sto korakov razdalje mimo cerkvice, njegove cerkvice iz otroških let, ki je bila prišla med sovražnimi predstražami v "deželo od nikogar". Njegova vasica, ki je imel osem do deset hiš, je bila evakuirana. Ondi je bil oče nekoč mizar, dokler se niso bili izselili v veliko mesto. Ko je hodil še na gimnazijo, je bil Simon nekoč še enkrat v tej skromni vasi, toda odtlej ga njegova življenjska pot ni nikoli več privedla tjakaj. Zdaj je bil organist v velemestni cerkvi sv. Martina.

Sveti večer mu je bila prisrčna krona vseh praznikov v letu. Kakor izklesan iz smaragda in rubina se mu je blestel v duši. Pri nobeni drugi slovesnosti se ni njegova tenkočutna duša tako radovala in vzklikala v njegovem orgljanju. Kakor kak glasnik z govorečo pozavno je v duhu stopal na čelu sprevodov; kakor besednik množic je prosil Gospoda pomoči in varstva. Zdaj pa že več mesecev ni imel prilike, da bi se bil v valovnju glasov razrašal in se dvigal in da bi bil svojo dušo spravil v ravnotežje. To mu je bilo najbolj bridko pomanjkanje.

Še vselej ga je bila cerkvena na njegovem pohodu krog straž vabila, nocoj pa se ni mogel več zoperstavljati mičnemu vabilu, ki mu je po njem telo kar drhtelo.

Simon je spet čofotal po jarkih, zdaj pa zdaj se je pogreznil v ilovico in njegovi škornji so se cmokaje vlekli iz nje. Tu zunaj je bilo to noč precej nevarno in razgibano. Nemško težko topništvo je brundalo iz nove, odlično zakrite postojanke in bljuvalo v nasprotnikove vrste svoj ogenj. Francozi še niso bili utegnili dognati kraja baterije in so tipali s svojimi lahkimi topovi za njo — zdaj tu, zdaj tam po bojišču.

Neki strelski jarek se je vlekel počez skozi smrekov gozdič; tik roba so ležala pravkar posekana drevesa. Simon si je izbral

pripravno smrečico. Ob strani mu je visel zavojček samih okraskov za na božično drevesce: svečke, kroglice, zlate niti. Krištof, njegov do smrti vdani sluga, mu je bil vse to priskrbel iz dve uri oddaljene vasi, kamor se je bil peljal s kolesom. Tudi velik ključ — saj je bil Krištof ključavničar po poklicu — mu je bil po Simonovem opisu naredil zanj iz debelega žebnja.

Začudeni in brez besed so obstali stražni vojaki, ko so na čarobno besedo gesla spustili svojega poročnika mimo. Ta je z drevesčkom na rami odločno korakal dalje v deželo od nikogar.

Simon se je napotil navkreber na grič. Ali ni na oni strani opazil modrosive postave s čelado na glavi? A kaj bi se zdaj zmednil za to!

Previdno je vtaknil vitrih v ključavnico in se je ravnal natančno po Krištofovih navodilih: brado "ključa" je obrnil navzgor, porinil je z levim palcem ključ, koliko je mogel, kvišku, in je obrnil. A brada je zdrsnila mimo zapaha. V drugo je poskusil — uspeh je bil isti. Pri tretjem poskusu pa je imel srečo, ključavnica je škrtnila, vrata so se odprla. Votlo so odmevale njegove trde stopinje po praznem prostoru. Snel si je čelado z glave in jo položil na klop pri vratih.

Kako se je prebudilo na tisoče spominov v njem! Tako živo, da bi ga prijel, je v duhu zaplaval minuli čas pred njim. Spredaj, pri stranskem oltarju, je zagledal božično drevesce v lučkah, kako se je dvigalo nad jaslicami. Plavolase glavice šolarjev so se sklanjale nad notami; vsi so bili prešinjeni s sveto nočjo in ožarjeni z njo. Potem so vsi pogledi poiskali starega učitelja redkih las in s pozlačenim ščipalnikom pod vzbočenim čelom, kako je dvignil roko in dal znamenje za petje lepih božičnih pesmi. Spredaj je v svoji klopi na levi sedela mati, ki sta jo Simon in oče že več let pogrešala. Videl je blesketanje zlate obreze njenih mašnih bukvic, prav tako kot časih, in moral se je oprijeti klopi, da ni omahnil spričo živih vtisov iz otroških dni. Ves poln božiča je spet enkrat začutil, kako so vsi predali njegove duše odprti.

Simon je vzel iz žepa električno svetilko in si je posvetil v zakristijo. Ondi so stale v kotu božične jaslice, a teh ni hotel vzeti iz njih prostora. Samo stojalo za božično drevesce si je vzel. Na stranskem oltarju je prižgal svečo in postavil drevesce. Kako je bil srečen! Otrok v njem je dvignil svojo glavo polno sonca in se mu je nasmehnil. Že so bile kroglice in svečke pritrjene in so bile zlate niti razprostrte.

Manjkalo je še Dete v jaslicah. Brez dvoma je bilo zaklenjeno v stenski omari v zakristiji, mogoče pa je bilo tudi evakuirano? Toda v omaro ni hotel vdreti. A zgoraj v zvoniku je bil bržčas še stari Jezušček, saj ga je bil sam pomagal dati tjakaj, potem ko si je prejšnji župnik nabavil novega.

Spet je vzel žepno svetilko v roko in je šel po vegastih in trhljih stopnicah iz zakristije navzgor. Pošastno je stalo nad njim tramovje z zvonovi. Resnično: tu je bil stari Jezušček. "Lej, kako je Bog ves preperel in prašen in odveč," si je mislil, "in prav takšen je zunaj svet!"

S svojim robcem je obrisal prah s kipa; leva rokica je bila odlomljena. Potem ga je varno spravil navzdol in ga dal pod drevesce. Z nekega oddaljenega francoskega rotovža je zaslišal biti dvanajsto uro, sveto uro. Prižgal je vse lučke na drevescu. Potem je šel na mali kor in se je usedel k staremu harmoniju; da je odprt, je itak vedel, saj se pokrov že zdavnaj ni dal več zaklepati.

Simon je začel s svojo najljubšo božično pesmijo. Škripajoči harmonij je le s težavo izražal plamteči izliv napeva, ki so mu ga Simonove izurjene roke skušale izvabiti. "Sveta noč, blažena noč . . .", v najhujši stiski je ječalo človeštvo. Kakor že tolikokrat v zgodovini, je spet stopila tista sveta ura v ospredje in človeštvo je ležalo pred Stvarnikom v prahu in je koprneče pričakovalo dobrote Vsemogočnega. Žival je svojo kačasto glavo dvignila kvišku iz zasmrajenih tal. Zemlja je ležala tu vsa razgrebena in razdrta, iz njenih vrtov ljubezni so grmeli topovi bratovske nesloge in njih hrumenje se je razlegalo v zvoke angelske noči.

Simon je zaigral druge znane božične pesmi in slednjič so mu izpod prstov začeli vreti glasovi njegove duše. Ubožni vaški harmonij se mu je nenadoma spremenil v mogočne velemestne orgle. V duhu je stopal s harfo pred narodi kakor David in je raznetil žerjavico v njih srcih za sprejem Gospoda.

Počast vojske bo premagana, pa ne z napadi in ubijanjem, marveč z ognjem vere, s povzdigovanjem duha k Bogu. Na milijone duš se gnete z njim vred proti nasipom večnosti. V sijaju te biserne noči buči nad vsem, kar je na zemlji, zmaga Vsevečnega. Njegova pot je s palmovimi vejicami potresena, On stopa navzdol v uboštvo ljudi, v mrzloto hlevov. Toda svet je zavrzel Boga, a njegovo kraljestvo bo navzlic vsemu rastlo kakor sadno drevo in trta . . .

Simon je zaprl harmonij in je stopal po ozkih, hreščečih stopnicah nizdol. Vrata cerkvice so bila odprta. Ali je veter butnil vanje? Nenadoma je v nejasni plapolajoči svetlobi sveč zagledal francosko puško z nasajenim bajonetom, ki je slonela na klopi, in francoska čelada je ležala poleg njegove. Organist, ki je bil še ves v onstranstvu, se je ko blisk povrnil v resničnost. Brž je imel samokres v roki. Spredaj je pri njegovem drevescu klečala temna postava. Zdaj je vstala: bil je vojak iz sovražnikovih vrst.

Poročnik je za hip osupnil. Tujec je pristopil k njemu, ponudil mu je roko in dejal: "Blagoslovljene praznike, tovariš!"

Simonu je toplo zaplalo po žilah, brž je segel tujcu v roko in jo dolgo molče stiskal. To je bilo torej tista navidezna grozota, ki je ogražala njegov dom, ki pa je bila tako polna človeške miline in prikupljive duše! Simon je oberoč zgrabil Francoza za pleča, prižel si ga je na prsi, da je začutil toploto tujega telesa, in je kriknil: "Človek, brat moj, Bog nas neskončno ljubi! Gorje mu, kdor zavrže njegov mir!"

Tedaj so začeli zunaj zamolklo grmeti topovi velikega kalibra in zračni pritisk ju je plosknil po obrazu. Brez dvoma so Francozi odkrili novo sovražnikovo postojanko,

zdaj pa so udrihali s svojimi težkimi možnarji po njej. Simon je upihnil svečke svojega božičnega drevesca. Francoz si je posadil čelado na glavo in je vzel puško.

Cerkvica je bila spet v temo zavita, blede odsevi mesečine so kakor strahovi prihajali skozi okna na kamniti tlak cerkve. Ko je Francoz odhajal, je kakor v navdihu zaklical: "Prekletstvo je prišlo na zemljo. Ali vidiš te požare? Ali slišiš bobnenje tankov? Kdor se zavrže, bo pohojen in pomandran!"

Simon je spet skrbno zaklenil vrata za seboj. Pri povratku je moral zaradi hudega streljanja, ki je bila njegova pot v njem, napraviti velik ovinek. Prišel je prav do tja, kjer so se začele angleške postojanke. Odondod so se razlegali glasovi dude, ki je pisкала škotsko božično pesem.

Zarometi so z bledimi tipalkami tipali po obzorju. V dalji je regljala mrtvaška raglja.

PRI NAŠI "MARIJI POMAGAJ"

(Nadaljevanje.)

Pa še drug vzrok je bil, da sem povabilo, da pridem na Baragovo nedeljo v Lemont, tako rad sprejel: tridesetletnica ustanovitve slovenskega frančiškanskega komisarijata v Lemontu.

Prav prve dni v juliju 1912 je bilo, ko sem bil v Rimu pri generalnem predstojniku frančiškanskega reda in mu predložil prošnjo, da bi se za Ameriko ustanovila posebna slovenska frančiškanska družina, odvisna od provincije v Sloveniji, toraj komisarijat. Moralo je biti ravno nekako 12. julija, ko je bilo tam sklenjeno, da se prošnji ugodi od strani generalnega vodstva reda in se je cela zadeva odstopila provincijalnemu vodstvu v Ljubljani za nadaljno reševanje zadeve.

Sicer se tudi tridesetletnice navadno ne obhajajo in je tudi komisarijat ni proslavil. Vendar je pa jaz nisem mogel prezreti, ker

sem bil z njegovo ustanovitvijo v tako ozki zvezi, da ga smatram kar za "dete svojega srca".

Trideset let za tako ustanovo, kakor je komisarijat, bodočo provincijo, tudi ni veliko! Vendar pa je to "otročka doba" ustanove in ji daje prepogosto smernice za celo prihodnost, ali vsaj za daleč naprej.

Ker splošni slovenski javnosti, zlasti pa naši ameriški slovenski mladini ni toliko znano, kako je prišlo do tega, se mi zdi prav, da povem pri tej priliki nekatere stvari, ki so za zgodovino važne, če ne važne, pa vsaj zanimive, katerih pa nihče drugi ne ve, kakor jaz. Veliko stvari je takih, da za nje še ni čas, da bi se javno povedale, ker še niso zgodovina. Veliko tega imam napisanega v raznih pismih in spisih doma v Ljubljani. Ako se bo po moji smrti kdo hotel zanimati za vse to, tam bo vse to našel.

Že ko je l. 1906 prišlo v Rim in v Ljubljano povabilo clevelandskega škofa Rt. Rev. Ignacija Horstmanna, da bi se slovenski frančiškani naselili v Ameriki v Clevelandu, je škof prosil več patrov, češ, da so razmere med ameriškimi Slovenci take, da nujno potrebujejo posebne redovne družine, ki bi z misijoni in s katoliškim tiskom skušala versko rešiti, kar se rešiti da. Glavni posredovalec škofov pri tem delu je bil tedanji generalni vikar in poznejši škof Rt. Rev. Josip Marija Koudelka, Čeh. Kot Čeh je videl slično delo čeških Benediktinov za rešitev med ameriškimi Čehi in je bilo naravno, da je videl enako delo kake redovne družine, potrebno tudi za Slovence.

Toda razmere doma v provinciji še niso bile ugodne, da bi bili takoj 1906 poslali v Ameriko več patrov duhovnikov. V domovini je bilo takrat še veliko javno nerazpoloženje naroda proti izseljevanju. Niso ga odobraval. "Doma naj ostanejo!" se je reklo splošno. Pozneje so doma videli svojo napako, pa se ni dalo več popraviti. In ko so vkljub temu nerazpoloženju tista leta stotisoči odšli iz domovine, je bilo čisto naravno, da se doma niso zanimali, da bi se za te stotisoče poskrbelo. Tedanja avstrijska vlada je bila vesela, da je odšlo čim

največ Slovencev iz domovine, da je toliko hitreje lahko naseljevala v Slovenijo Nemce in deželo ponemčevala. Narodni in cerkveni krogi pa izseljenskega problema niso razumevali prav. Samo dva moža sta mislila tudi na izseljence, nadškof Dr. Jeglič in narodni voditelj Dr. Janez Evangelist Krek. Vendar pa tudi njih klic ni dosti zašel in ga narod ni upošteval. Tako je bilo naravno, da tudi red ni mislil na kako vspešnejšo pomoč za versko oskrbo slovenskega izseljenstva v Ameriki.

Ker se ni dalo doseči v Clevelandu ustanovitve samostanske družine, bilo je treba misliti na kak drug primeren prostor v Ameriki. Redovno predstojništvo je predlagalo Denver v Colo. Vendar zakaj ni do Denverja prišlo, sem povedal pred nekaj meseci v enem izmed svojih dopisov v Glasilu KSKJ.

Božja previdnost je izbrala za to New York. Ondotni nadškof, kardinal Farley je bil od gotovih strani poučen o verskih razmerah med Slovenci v Ameriki in je postavil podlago za ta prvi naš začetek s tem, da je redu ponudil ustanovitev nove župnije v Rockland Lake, blizu New Yorka. Dal mi je pisma za generala in provincijala in me poslal decembra meseca 1909 v domovino z njimi, da tam izposlujem sprejem te župnije in ustanovitev prvega začetka redovne družine v Ameriki. Rev. George Trunk, ki je prav takrat bil tu v Ameriki na obisku, je pripravljaj snov za svojo lepo knjigo "Ameriko in Amerikanci", me je nadomestoval pri sv. Miklavžu v New Yorku za oskrbo Slovencev. Tedanji ljubljanski provincijal P. Placid Fabian je bil navdušen za zunanje misijone in bi bil celo sam šel, ko bi bil mlajši. Zato je prošnjo newyorškega kardinala nadškofa takoj sprejel in ustanovil za Ameriko superiorat. Poslal je z menoj nazaj v Ameriko še P. Salezija Voduška in P. Anzelma Murna, katerima se je pa pridružil še Slovenec iz Dalmacije P. Ambrož Širca. Pozneje je prišel še P. Engelbert Polak. P. Salezij je po nekoliko mesecih odšel nazaj domov in je tam kmalu na to umrl. P. Engelbert Polak je zapustil red.

Toda kmalu se je pokazalo, da veliko delo in velike potrebe zahtevajo boljše ureditve celega vprašanja. Vabila za kratke obiske slovenskih naselbin brez slovenskega duhovnika so se množila. Ker smo bili pa vsi navezani na svoje delo, je bilo zelo težko jim ustreči. Tudi so prihajale iz raznih naselbin prošnje za stalnega duhovnika, da bi si ustanovili svoje posebne župnije. Tako smo takrat pomagali Slovencem v Kansas City, Kans. Tudi iz Willarda smo dobili take prošnje, in še od drugod. New yorške Slovence je sprejel v oskrbo P. Anzelm Murn, P. Ambrož Širca je ustanovil hrvatsko župnijo v Hobokenu, N. J., jaz sem ustanovil župnijo v Rockland Lake. Pri našem delu so nam pomagali takrat tudi iz domovine došli slovenski svetni duhovniki, Rev. Anton Leskovec, Rev. Mihael Golob in Rev. Valentin Mihelič, ki so bivali začasno v Rockland Lake. Toda vsak si je skušal dobiti čim preje svoje mesto in na nje nismo mogli računati. Zato smo se tedanji patri superiorata sešli na posvetovanje v marcu 1912 in sklenili, da prosimo za ustanovitev komisarijata. Podlago za to je pa dal tedanji brooklynski pomožni škof, poznejši chicaški nadškof kardinal Mundelein. On je bil rojen v župniji sv. Miklavža, toraj v župniji, kjer je lahko videl naše delo in se pogloblje seznanil z razmerami med katoliškimi Slovenci v Ameriki. Ponudil je redu slovaško župnijo sv. Družine v Brooklynu za prvi sedež komisarijata, dal mi potrebna pisma in me poslal zopet v domovino, da uredim celo zadevo. Odšel sem sredi junija 1912. Nadomestoval me je Rev. M. Golob.

Tako je bilo ravno nekako 12. julija, ko je generalno vodstvo reda sklepalo o naši prošnji in tudi sklenilo, da odobri misel in jo prepusti provinciji v Ljubljani, da jo reši. V provinciji so se doma med tem časom razmere v toliko spremenile, da niso več nasprotovali ustanovitvi komisarijata. Tedanji provincijal P. Angel Mlejnik je bil celo navdušen za misel. Imel je posvetovanje s svojimi svetovalci nekako proti koncu julija, kjer je bilo uradno sklenjeno, da se komisarijat ustanovi. Sklep je šel v Rim in

nekako proti koncu avgusta je generalni predstojnik izdal vse potrebne papirje in komisarijat je bil ustanovljen.

Takrat tudi Hrvatje v Ameriki še niso imeli nobene redovne svoje družine, ki bi oskrbela misijone in naselbine brez hrvatskega duhovnika. Enako tudi Slovaki ne. Oboji so jih pa zelo potrebovali.

Ameriški Hrvatje so imeli takrat sploh zelo malo svoje duhovščine tukaj. Hrvatov katolikov je bilo pa takrat v Ameriki že skoraj pol milijona, duhovnikov pa morda niti dvajset, dasi bi jih bilo saj dvesto potreba, da bi vsaj največje naselbine preskrbeli s hrvatskimi župnijami. Zato so bile verske razmere med brati Hrvati takrat še bolj žalostne, kakor med Slovenci. Velike naselbine s po več tisoč duš, pa niso imele duhovnika. Zato smo Slovenci prosili v Rimu dovoljenja, da bi smeli vsaj začasno sprejeti v komisarijat tudi oskrbo Hrvatov in dobiti za nje patrov. Bilo je to dovoljeno in prišla sta v Ameriko Hrvata P. Placid Belavič in P. Irenej Petričak. Tu sta bila pa že P. Luka Tezič in P. Leo Medič, ki sta se pozneje pridružila komisarijatu.

Slovaki v Ameriki so imeli sicer dovolj svoje svetne duhovščine in že veliko svojih župnij. Za nje so nehote poskrbeli Madžari, ki so narodno zavedne slovaške duhovnike doma preganjali, da so morali kot narodni mučenci izbežati iz domovine, pa so prišli sem in tu skrbeli za svoj narod in mu ustanavljali župnije. Imeli pa niso misijonarjev, ki bi jim pomagali pri njih dušnopastirskem delu. Iz Rockland Lake so poznali naše delo. Zato so nas prosili, da bi z ustanovitvijo komisarijata tudi njim pomagali, da bi dobili svoje redovnike frančiškane. Zlasti sta na tem delovala duhovni vodja slovaške katoliške Jednote, Rev. Štefan Jankola in voditelj katoliških Slovakov, župnik Furdek iz Clevelanda. On je bil v Clevelandu s škofom Koudelkom v odboru, da nas dobi sem. Tako nas je dobro poznal in poznal dobro naše delo, pa tudi naše razmere.

V Rimu je bilo tudi to dovoljeno in dobili smo sem tudi dva Slovaka P. Honorija Fraštacky in P. Honorata Rogovsky. To je pa

Rim skoraj moral dovoliti, ker so bili Slovaki tisti, ki so dali slovaško faro za ogeljni kamen komisarijata s svojo slovaško župnijo sv. Družine v Brooklynu. Bilo je pa že tedaj sklenjeno, da se bosta ustanovila samostojna slovaški in hrvaški komisarijat, kakor hitro bo to mogoče, kar se je tudi pozneje zgodilo.

Hrvatskih patrov je kmalu prišlo v Ameriko še več. Ustanovile so se nove hrvatske župnije, tako v New Yorku, v Lackawanna, v Chicagi in drugod. Patri so prevzeli tudi župnije v Gary, Ind., v So. Chicago, v Steeltonu in še več drugih, katerih se pa ne spominjam več.

Slovaških župnij nismo mogli ustanovljati, ker ni bilo slovaških patrov. S Slovaki so sploh nastale v komisarijatu velike težave, ki so povzročile komisarijatu, zlasti pa komisarju izredne veliko težav. Krivi jih pa niso bili Slovaki sami, temveč madžarska vlada doma.

Kakor znano je ta "viteški" narod kazal svojo "viteško" plemenitost zlasti z brutalnim zaslužnjem ubogih Slovakov na Ogerskem. Z vso krutostjo jih je hotel ubiti in pomadžariti. Ni jim dal ne šol, ne tiska, ne svobode. Še slovaško govoriti jim je prepovedoval.

Ko je ta madžarska vlada izvedela za ustanovitev komisarijata tudi za Slovake, je začutila, da se baje celi svet podira in da je celo obstoj "magyar orszaga" v nevarnosti. S Slovaki v slovenskem komisarijatu se bo baje pospeševal "panslavizem", so nas tožili v Rimu in prepovedali slovaški provinciji pošiljati v Ameriko novih patrov. V Rimu niso imeli tehtnih vzrokov za to tožbo, ker "širjenje panslavizma" še ni bil nikak zločin, zato Madžari so si pomagali z lažmi in zavijanji. Komisarja so obdolžili protimadžarske propagande med Slovaki doma in tu v Ameriki. Veliko dobrih in zmognih slovaških patrov bi bilo rado prišlo sem v Ameriko. Toda pod pritiskom vlade niso smeli. Patri, ki so se priglasili, so bili še kaznovani in so morali veliko hudega preстати.

Ta boj madžarske vlade proti našemu komisarijatu je bila velika škoda za kat. Slo-

vake. Takrat je manjkalo slovaških duhovnikov in je veliko slovaških naselbin prosilo patre, da bi prišli in jim ustanovili nove potrebne župnije. Veliko ameriških škofov jih je prosilo. Vendar, ker slovaška provincija doma ni smela pošiljati sem patrov, smo morali vsem odreči. Edino, kar smo mogli narediti je bilo, da sem se jaz lotil slovaških misijonov, katere sem dajal po slovaških župnijah po Ameriki, da sem slovaškim duhovnikom pomagal.

Narediti smo mogli za nje tudi to, da sem po slovaških misijonih zbiral slovaške dijakke, ter jih pošiljal v angleški frančiškanski kolegij Sv. Jožefa v Calicoon, N. Y., kjer so jih sprejeli in izobraževali in pripravljali za red. Izmed teh prvih dijakov je sedaj nekako 10 duhovnikov patrov, dva sta pa že umrla. Nekateri so si po končanih šolah v kolegiju premislili in niso šli v red, temveč so danes svetni slovaški duhovniki.

Po vojni, ko je dobila tudi Slovaška svojo prostost, je slovaška provincija začela pošiljati v Ameriko patre, toda bilo je že prepozno. Vendar pa imajo sedaj svoj slovaški komisarijat s sedežem v Pittsburghu.

Takrat smo ustanovili slovensko župnijo v Bethlehemu za Prekmurce, na katero smo poslali Rev. Anzelma Murna. Ustanovili smo tudi faro v New Yorku za Hrvate.

Dve leti po ustanovitvi komisarijata, sredi teh homatij radi madžarske vlade, je pa nastala svetovna vojna leta 1914. Vsa stvar se je seveda ustavila. Toliko da je drugi komisar, Rev. Benigen Snój, še mogel priti iz Jeruzalema. Na to so se vse zveze z Evropo ustavile za pet let in razvoj komisarijata se je ustavil. Tudi vse tri narodnosti smo morali ostati dalj časa skupaj v enem komisarijatu, kakor smo mislili v začetku.

Zato pa se je dal v tem času komisarijat pridno na delo po misijonih zlasti po slovenskih naselbinah, kjer ni bilo slovenskega duhovnika. Zelo veliko naselbin smo obiskovali, nekatere redne, celo po večkrat na leto.

To misijonsko delo je pa kmalu pokazalo, da enkratni ali tudi dvakratni obiski slovenskih naselbin brez duhovnika ne bodo

ljudstvu ohranili vere. Od leta do leta se je to bolj jasno videlo. Vsako leto jih je manj prihajalo v cerkev, še manj k zakramentom. V naselbinah, kjer jih je v začetku opravilo velikonočno dolžnost po 75%, jih v nekoliko letih ni niti 30%. Protikatoliško slovensko časopisje je slavilo takrat svoje triumfe med našim narodom. Kar v trumah so odpadali. Kaj narediti? Da, kaj? In tako smo prišli do misli, da treba oskrbeti te naselbine s stalnimi misijonarji — z dobrim berilom, s katoliškim tiskom.

“Ave Maria”, kakor že zgodaj povedano, se je do takrat že mogočno razširil. Pa kaj bo mesečnik? Zato smo že v Brooklynu kar v župnišču v pritličju začeli z malo tiskarno vsaj za tiskovine, okrožnice in brošurice. Takrat smo tiskali brošurico “Izpod vislic”, katere same se je razpečalo nad deset tisoč. To je bil začetek. Potem smo se borili proti nesrečni “Vodiški Johanci” z dvema brošurama. “Ženinom in nevestom”, ponatis Jegličeve brošure, je ubil gonjo proti Jegliču. In tako dalje.

Ko je bila 1917 ustanovljena slovenska župnija v New Yorku in bila pozidana nova cerkev na St. Marks Pl., smo tiskarno prenesli v pritličje cerkve za oder v dvorani in jo znatno povečali, tako da smo tudi že “Ave Maria” tiskali doma. S tem je list Ave Maria veliko pridobil, ker smo ga mogli za isto ceno večjega tiskati. Bil je zelo vpliven list, ki so ga začeli katoliški Slovenci upoštevati, pa tudi nekatoliški, ki so začeli že čutiti njegov vpliv po naselbinah in v javnem slovenskem življenju po vsej Ameriki.

Zato smo morali tiskarno povečati s tem, da smo nakupili nove stroje. Ker je bilo pa za to v cerkveni dvorani premalo prostora, ker je tudi župnija naraščala, smo najeli na 7. ulici nasproti cerkve, zadaj, celo pritličje in tam uredili popolnoma pravilno urejeno tiskarno, opremljeno z vsem, da smo lahko tudi druge tiskovine izvrševali. Tako smo mogli tiskati več drugih listov za Angleže in Slovake.

V tisti dobi smo tiskali “Mali Ave Maria” za slovensko mladino, katero je urejevala č. sestra Sebastijana, šolska sestra, s po-

močjo slovenske mladine. Zvečine so ves list napisali sami slovenski otroci. Marsikak sedaj odraščeni ameriški Slovenec, morda duhovnik, ali inteligent, je takrat dobil ljubezen do naroda in jezika svojih staršev ravno po “Malem Ave Maria”. Ko grem po slovenskih naselbinah, me marsikak ameriški mladi mož ali mlada žena pozdravi v lepi slovenščini kot “Našega strička” iz tistih let. Da, veliko poslanstvo je vršil ta list med ameriško mladino takrat!

Ker iz domovine nismo mogli dobiti mohorskih knjig, smo na podlagi Zveze Katoliških Slovencev začeli tukaj svojo “mohorsko družbo” in izdajati letne knjige. Nad 4.000 naročnikov so jih imele v dveh letih. Izdali smo takrat slovenski “Abecednik”, “Katekizem”, “Molitvenik”, “Zbirke iger” za odre, “Obrednika” za moška društva Holy Name in ženska društva Krščanskih mater, in mnogo drugega, česar se sedaj več ne spominjam.

Ko je v Clevelandu propadla “Nova Domovina” in je ostal Cleveland brez lista, smo tam ustanovili tednik “Amerika”, ki je pa kmalu zašla v težave in bila prodana in nastala “Clevelandska Amerika”, ki je pa danes “Ameriška Domovina”. Tako je Cleveland ostal zopet brez katoliškega lista. S pomočjo clevelandskih katoliških mož smo zato ustanovili “Slogo”, ki je pa prišla v težave, da bi kmalu propadla. Da smo jo rešili propada, smo jo vzeli v New York.

V tem je vojna minila. Ravno na koncu vojne nas je pa chikaški nadškof, naš prijatelj in dobrotnik, pomožni škof iz Brooklyna, Kardinal Mundelein poklical v Chicago z izrecno zahtevo, da se tja prenese tiskarna z vsemi listi. Za začetek, dokler si nismo tiskarne tam uredili, nam je dal na razpolago svojo tiskarno v Des Plaines, sedaj Mundelein. V Chicago je tiskarna kupila na Cermak Road svojo hišo in se znatno razširila. To hišo je pa pozneje prodala in kupila hišo, kjer je še sedaj kot “Tiskarna Edinost”. Takrat je tiskarna poskusila tudi s katoliškim dnevnikom “Slogo”, katerega je kot dnevnik prekrstila v “Edinost”. Prav gotovo bi bila uspela z dnevnikom, ko bi ne bilo prišlo nasprotovanje proti listu od stra-

ni, kjer tega nismo pričakovali. Ker to še ni zgodovina, o tem ne bom še sedaj pisal.

Prav tista leta je boj proti katoliškemu tisku dobil nove zaveznike in pomagače. Nasprotniki so mislili, ako uničijo med katoliškimi ameriškimi Slovenci najmočnejšo trdnjavo, katoliški tisk, našo tiskarno, bo vse drugo z njim uničeno. In res bi tudi kmalu bilo. Toda junaška volja je vse premagala. Pač pa je ta gonja vsaj deloma uspela. Tiskarna je takrat zelo dobro napredovala in zelo dobro uspevala. Ustanovili smo še en nabožnik "Glasnik Presv. Srca", pozneje še angleški mesečnik "St. Francis Magazine" in slovaški mesečnik "Listy Sv. Františka". Tako je takrat komisariat izdajal kar tri nabožne mesečnike in dvakrat na teden "Edinost". In vendar to nasprotovanje!

To so bili hudi časi in zelo hude preskušnje za tiskarno, zvezane z velikimi težavami in boji, tako hudimi, da si katoliški Slovenci v Ameriki niti od daleč ne morejo predstavljati njih težino. Javnost o njih še prav malo ali nič ne ve. Tudi danes še ni čas, da bi se vse to napisalo, kar se je takrat vršilo za kulisami javnosti. Posredovala sta v tem boju tudi naškof Jeglič in kardinal Mundelein. Glavni nasprotniki tiskarne iz tiste dobe so danes že vsi mrtvi. Vse zgodovinske podatke o teh časih imam pa spravljene doma v Evropi. Le s težavo se je dalo rešiti, kar se je rešilo. Ako se bo kdo zanimal za te čase in pisal o tem zgodovino, dobil bo dovolj podatkov v moji pismeni zapuščini, ko me več ne bo. Propadel bi bil kmalu tudi "Ave Maria", vkljub svojimi skoraj šest tisočimi naročniki, kolikor jih je imel takrat.

Toda, kakor ves čas tega dela, se je pokazalo tudi takrat, da je vse to delo božje, da ga Marija varuje. Prepričan sem, da bi bilo vse šlo, ko bi Ona ne bila pomagala. Zlasti to vidim danes, ko se tega vsega spominjam po dolgih letih in vidim marsikaj drugače, kakor sem pa videl takrat. Tiskarno in list "Edinost" je prevzela sedanja "Tiskovna družba Edinost", ki nosi iz spoštovanja do prvega lista še danes ime "Edinost", dasi si je list prekrstila v "Amerikan-

skega Slovenca". "Glasnik Presv. Srca" je prenehal, slovaški list so vzeli patri Slovaki, ko so se ločili v svoj komisariat.

Lemont je tako slovenska ustanova za ameriške katoliške Slovence, ali kakor je bilo določeno za ameriške katoliške Hrvate, Slovake in Slovence. Ko so se Slovaki in Hrvati ločili, je postal čisto slovenska ustanova, za katero je narod žrtvoval svoje žulje samo za to, da sebi, to je, ameriškim Slovencem sezida ustanovo, kjer se bodo vzgajali slovenski mladeniči za duhovski in redovni stan. Zato pa ima slovensko ljudstvo pravico do Lemonta, da bo ostal tudi nadalje slovensko katoliško srce, iz katerega naj polje slovensko versko in narodno prepričanje po vsej ameriški Sloveniji. Samo kot tak ima bodočnost, ker za ameriške katolike je v bližini mogočni frančiškanski zavod.

Tudi na vse to sem mislil, ko sem sprejel povabilo sedanjega p. gvardijana, da pridem na Baragovo nedeljo v Lemont opraviti službo božjo. Srečen sem bil tisti dan in Bogu hvaležen, kakor morda nihče drugi, ki ni vedel za vse trnjevo in križevo pot dolgih let, da smo prišli do tega uspeha. Zato naravno, da sem pri tisti sv. maši mislil tudi na vse številne blage duše po slovenskih naselbinah, ki so nam pri tem delu ostali zvesti dobrotniki in podporniki vkljub tolikemu nasprotovanju, za katere najbolje vem jaz. Zato sem prosil Marijo, da vsem obilno poplača vse; tistim, ki so še živi, in tistim, ki so že v večnosti. Med mašo so me večkrat solze oblile, ko sem na vse to mislil, solze hvaležnosti do Marije in do dobrotnikov, za katere se v Lemontu itak vsaki dan pridno moli.

"Marija pomagaj!" Ti pa vladaj in kraljuj nad ameriško Slovenijo! Reši pa tudi narod doma, da se bo kmalu zopet mogel zbrati srečen in svoboden okrog Tebe na slovenskih domačih Brezjah.

KAFARNAUM V SVETI DEŽELI

(Nadaljevanje.)

KO so si obiskovalci ogledali, kar jih je zanimalo in ko so dobili odgovore na mnoga vprašanja, so bili od spremljevalca vljudno povabljeni v samostansko dvorano, katere preprostosti in lepoti so se mnogi čudili, kakor tudi krasnim slikam, ki visijo v okvirjih po stenah in katere je bilo večkrat treba raztolmačiti, kaj pomeni ta ali ona. Naj omenim nekatere: Vihar na morju, Jajrova hči, rimski stotnik v Kafarnaumu, pridiga na gori, Magdalena in Marta, obujenje mrtvega mladeniča v Najmu, ženitnina v Kani in druge. Najrajši so si pa ogledovali slike sinagoge, kakor jih je narisal brat Vendelin, ki so kazale sinagogo v originalu od več strani, od znotraj, od zunaj, v prerezu, pročelje, galerije, Torro in celo stavbo skupaj z preddvorom za pagane.

Znamenite so tudi dve tablici v okvirjih, na katerih sta že imenovana dva napisa v originalu, eden v grščini, drugi v hebrejščini, prestavljeni vsaki v pet glavnih jezikov: v angleški, francoski, španski, nemški in italijanski jezik, kar so obiskovalci tudi jako radi prepisovali in fotografirali.

Nato so bili obiskovalci opozorjeni, da ako je kateremu ljubo, lahko vpiše svoje ime v spominsko knjigo, katera je sedaj že šesta, odkar so se pred nekaj leti začeli vpišovati. Mislim, da je število imen v vseh šestih knjigah okrog sto tisoč, in ako pomislimo, da se le približno polovica obiskovalcev vpiše, se njih število lahko računa okroglo na dve sto tisoč oseb.

Mogoče, da bo častitim bralcem vstreženo, ako imenujemo nekatere svetovno znane osebe, ki so v zadnjih štirih letih obiskale to slavno ali vendar tako porušeno mesto, od katerega ni ostala ni ena hiša cela.

Od cerkvenih dostojanstvenikov: Kardinal Daugherti, nadškof v Filadelfiji, Pa. spremljan od gospoda škofa O'Hara iz Savannah, Ga., U. S. A., in od nekaj drugih

uglednih Amerikancev. Več škofov iz Združenih držav, iz srednje in južne Amerike; iz Francije, Poljske, Italije, iz Indije in Kitajskega.

Od svetnih velikašev so mi zlasti ostali v spominu: Alfonz XIII., bivši kralj španski; Sir Archibald Wawell, takratni vojaški poveljnik Palestine; je obiskal Kafarnaum dvakrat, v l. 1937. in 1938.;; poznejši poveljnik angleške vojske, ki je z malimi tisoči svoje armade razbil in polovil na stotisoče bahatih italijanskih vojakov Grazianove armade v Libiji in Abesiniji in poznejši vrhovni poveljnik armad Združenih narodov v Pacifiku in nato vrhovni poveljnik v Indiji. General, sedaj Field Marshal Sir John Dill, šef generalnega štaba angleške vojske. Bivši visoki komisar Palestine Wanchoppee in sedanji visoki komisar Sir Mc-Michel. Nadalje general Blamey iz Avstralije, vrhovni poveljnik avstralskih vojakov na Grškem in na Kreti, nato vrhovni poveljnik avstralskih čet v Pacifiku; general Sturdy, šef generalnega štaba avstralske vojske. M. Spender, vojni minister Avstralije. Admiral Štefan Jamamoto iz Japonske, vodja katoliške stranke na Japonskem, in vrhovni poveljnik japonskega brodovja v Pacifiku; z svojim spremljevalcem Luka Shibakazy; nadalje ljubeznivi in zelo priljubljeni angleški general Montgomery, poveljnik 8. infanterijske divizije, ki je bila takrat nastanjena v Haifi, Palestina; sedaj poveljnik osme angleške armade v Egiptu; general Neam in O'Connell, ki sta bila v Libiji ujeta in prišla v italijansko vojno ujetništvo; in še več drugih angleških in avstralskih generalov in drugih gospodov; med njimi Eduard Herriot, bivši ministrski predsednik Francije; dva ali tri Ras iz Abesinije; (Ras je nekako toliko kot podkralj) mnogo polkovnikov, majorjev in na stotine nižjih častnikov, ki so prišli obiskat ta kraj skupno z vojaki, ki so bili največ iz Anglije, Avstralije, Nove Zelandije, južne Afrike, Francoske (Free French), češke in Poljske.

Ko so si obiskovalci poljubno ogledali slike sinagoge in druge slike, ki predstavljajo dogodke iz Jezusovega življenja, so si

navadno tudi ogledali malo, priprosto, a jako lepo in prijazno samostansko kapelo, kjer so nekateri nekoliko pomolili, nekateri se jako laskavo o njej izražali in nato šli k jezeru, ki je samo nekoliko korakov oddaljeno od samostanskega zidu.

Tu je bilo treba radovedne obiskovalce nekoliko seznaniti z jezerom in okolico. Treba je bilo odgovarjati na razna vprašanja; na primer, da je jezero šestnajst milj dolgo, osem milj široko in na najglobokejših mestih 147 čevljev globoko. Naš samostan stoji pri jezeru, na kraju, tako, da od nikoder ni lepšega razgleda na jezero in na gore, ki ga obdajajo, kakor ravno od samostana. Dve milj od samostana proti jutru se izliva reka Jordan v jezero in se šestnajst milj od samostana proti jugu izteka iz jezera, kjer združeno z reko Jarmuk goni turbine, ki producirajo elektriko skoro za vso Palestino, in se potem v približno 100 milj dolgi poti južno od Jerihe izliva v Mrtvo morje.

Na vzhodni strani jezera se vidi kraj, kjer je ob Kristusovem času stalo mesto Gergeza, ki je sedaj v razvalinah, in kjer so paganski prebivalci Kristusa prosili, da naj jih pusti pri miru in naj gre od njih, narkar se je Kristus zopet vrnil v Kafarnaum. Mesto je eno od onih deseterih mest, katere je Kristus pozneje obiskal in je takrat spadalo v deželo Trahonitis, onkraj Jordana, kjer je Kristus storil čudež, da je z malo kruhi in ribami nasitil množico 4000 mož.

Proti jugozahodni strani pa vidimo nam že znano goro Hattin ali goro osmerih blagrov in ob jezeru komaj vidno vasico Magdala, katero smo že tudi omenili. Nekoliko od Magdale proti jugu je ob jezeru mala dolinica, kjer je stala ob Kristusovem času Dalmanuta, kjer so Judje zahtevali od Kristusa znamenja z neba, ker drugače ne bodo verovali njegovim čudežem.

Še nekaj milj dalje ob jezeru je pa precej veliko mesto Tiberias, skozi katerega smo potovali v Kafarnaum.

Mesto je dal zidati kralj Herod Antipa v letu 18 in je bilo dozidano v letu 22. našega štetja in ga je imenoval Tiberias, na čast rimskemu cesarju Tiberiu, ki je takrat vladal obširno rimsko cesarstvo.

Povabil je Jude, naj pridejo stanovat v mesto, a nikdo se ni odzval, mesto je ostalo prazno, iz vzroka, ker je bilo zidano na pokopališču. Da prikrije veliko blamažo pred rimskim cesarjem, povabi in nabere po vsej Galileji vse sumljive osebe, hudodelce, kaznjence, postopače in vse, karkoli se je dalo sklicati skupaj, da je le napolnil hiše z prebivalci, ki so bili veseli, da so tako poceni in na lep način prišli do stanovanj, svojih hiš in častnega imena; tiberijski meščani.

Sedaj imajo tudi frančiškani Sv. Dežele v mestu faro in mali samostan z gostiščem za romarje, kjer so bili zadnji čas mojega bivanja v Palestini nastanjeni vojaki iz Poljskega.

Ker so pod košatimi drevesi ob jezeru postavljene klopi in mize, da se obiskovalci lahko senčijo, kar tudi navadno storijo in použijejo svoj "lunch", katerega prinesejo z sabo, se pogovarjajo, se divijo krasnemu razgledu čez jezero in okolico, rišejo in zarezujejo svoja imena v drevesno skorjo, se smeji in prepisujejo verze, katere je nek dobrovoljček jako krasno vrezal v gladko skorjo evkaliptovega drevesa in ki se glasi:

The sun is glistening on the trees, the birds are singing, the goats are springing, and the boys are dancing highland flinger, it is good to be alive!

Jolly — happy with a bag-pipe & Co.

Mnogi ugibajo kdo bi bil pisec teh vrstic in pridejo do zaključka, da je bil gotovo kakšen škot, ali pa vsaj prijatelj škotov, ker piše verze o bag pipe in highland flinger. In ne motijo se.

Jože Slapnikar je skoraj edini slovenski kamnosek in kipar na našem Midwestu. Slovenci podprite ga in si naročite nagrobne spomenike samo pri njem. Najboljše delo Vam jamči, ki Vam bo v tako zadovoljstvo, da ga bote še rade volje ne samo Slovencem, temveč tudi drugim priporočali.

Stanuje in dela v Jolietu. Naslov: 617 Summit Street. Napišite si ta naslov, da ga bote imeli pri roki, kadar ga bote potrebovali.

Z GRIČKA ASIZIJ

Mr. H. Overton od Globe Oil & Ref. kompanije, blizu Lemonta nam je podaril lep, krog 60 čevljev visok železni drog za zastavo in tudi poslal osem mož z vso pripravo, da so ga urno postavili na mesto. Lepo jih je bilo gledati, ko je vsak kar vedel svoje delo in vse je šlo po redu naprej brez vsakega govorenja. Ko so postavili in cementirali so se pa urno odpeljali na svoje delo pri kompaniji.

Naše učenke so jih z veseljem opazovale in pozdravile plapolečo zastavo.

Letos smo namreč začele z "High School" doma in sicer s prvim letnikom. Drugo leto pričakujemo, da bomo imeli prvi in drugi letnik. Če veste za katero deklico, ki bi rada prišla, naj se oglasi na naš naslov.

Družba Sv. Mohorja iz Chicage nam je poslala \$50.00. Saj so enkrat rekli, da bodo če mogoče, še kaj dali in res niso pozabili. Hvala.

Nekdo se je vesel izrazil, da smo že ves dolg izplačale. Dobro, da ne ve, koliko ga je še. Ne gre tako čez noč. Tisočak se ne spravi z lepa skupaj, sto tisočakov pa še manj. Torej naj taki pazijo, da ne bodo še po smrti naš dolg preštevali. Izvira denar tukaj tudi ne, čeprav nekatere sestre pridno kopljejo po farmi, prišle pa še niso do nobenega zaklada, razen zadovoljnosti, ki je sicer še najlepši zaklad.

Sicer pa smo hvaležne Bogu in našim dobrotnikom, da še toliko shajamo in vlečemo naprej, saj je resu dobro, da smo vsaj o pravem času zgotovile stavbo.

Naša častita mati iz domovine, piše, da so kupili malo hišo v Rimu, kjer je sedaj materni dom, mesto hiše v Mariboru, ki so jo morale pustiti. Sedaj pa prosí nas za pomoč, pravi, da jo je strah, če se spomne našega dolga, a vseeno ne more drugače, kot da nas prosí za pomoč. Sv. Oče so jim dali lep dar v denarju in nam pošiljajo svoje pozdrave. Č. mati piše, da naš na-

rod preživlja pravi veliki petek in prosí, da molimo, da ljubi Bog skrajša te strašne dneve trpljenja.

Doma v Mariboru je ostalo v hiši deset sester, seveda civilno oblečenih, da skrbijo za osvojevalce. Seveda sedaj nič ne zvedo o njih, ker čez mejo ne dobiš nobenega poročila. Nekatere sestre so namestili po drugih postojankah, nekatere so pa odšle k svojim staršem.

Za okna in izplačevanje dolga so nam poslali sledeči:

Po \$15: Mr. & Mrs. Juns.

Po \$10: Mrs. R. Ovca, Mr. & Mrs. Frank Narobe.

Po \$7: Frances Petelin.

Po \$5: Frances Russ, Matt Matanich, Joe Fajfar, Rose Mance, Frank Kerkoč, John Baznik, John Stimec, Mary Zickar, Victoria Sustersic, Agnes Zupancic, Katarina Toporis, Lawrence Samotorcan, Margaret Porenta, Margaret Jakse, Agatha Zajc, Leo Troha, Theresa Zdesar, Catherine Repasky, Matilda Ropret.

Po \$4: John Gosak, Anna Ponikvar.

Po \$3: John Lustik, John Poljak, Josephine Jancar, Frank Terselic, Teresa Terselic, Mary Babich, Mary Bilthaver, Agnes Zokal, Frank Augustin, Amalia Zec, Martin Schifrer, Frances Omers, Barbara Lustik, Mary Golob, Helen Somrak, Frances Rupert, Lucinka Trskan, Mrs. A. Zobec, Ursula Pesic, Frank Osredkar.

Po \$2.50: Antonia Andreasic, Ben Birska.

Po \$2: Frances Jalovec, Joe Omerzel, Frances Zakovsek, John Drasler, Mary Granic, Amalia Pelko, John Grdovich, Mary Hrovath, Theresa Jordan, J. Rogel, M. Struna, Josephine Widec, Frank Marrencha, Theresa Erjavec, A. Gore, Justina Rosman, Mary Madic, Frank Luskovic, Louisa Kerne, Felix Kupsek, Louis Buchar, Math Tursic, Mary Stupar, Charls Dezutel, Mary Merkun, Christine Urbas, Jennie Stefanic, Catherine Zalec, Mary Ljubic, Anna Pierce.

Po \$1.50: Math Sodec.

Po \$1.30: M. Bregar.

Po \$1: Anton Siska, Mary Furrar, M. Dezman, Mary Bedenko,

Karolina Rudman, Anna Jakosh, John Pazdertz, Mary Spelic, Catherine Verscaj, Anna Barry, M. Lopcic, Frank Senica, Joseph Senica, Frances Kometar, Teresa Kodric, Agnes Bukovec, Louise Poje, Frances Orazem, Joseph Benkshe, Frank Hrvatín, Jennie Wadetic, Joseph Strubelj, Josephine Piltaver, Mary Skodlar, Frances Zupec, John Miklavcic, John Pesec, Frances Perme.

Po 50c: John Praprotnik, Frances Krajnc, Angela Novak.

Po 30c: Mary Hochevar.

Vsem našim dobrotnikom in znancem želimo vesel Božič, zlasti srčnega miru in zadovoljnosti. Našim materam pa upanje, da se njihovi sinovi kmalu vrnejo zdravi in veseli ter skupno z Vami hvalijo Boga, ki je vir vse sreče in miru.

Vaše hvaležne

Sestre v Lemontu.

OPOZORILO.

Vsi darovi, ki so bili poslani pretečeni mesec na Ave Marijo, bodo priobčeni na platnicah prihodnje številke. Platnice tiskajo vsak prvi teden v mesecu. Prvi teden meseca decembra bodo že tiskali platnice za novoletno številko. To dejstvo naj vsi dobrotniki uvažujejo, da ne bo nepotrebnih pritožb.

Na tem mestu samo popravek o darovih v mesecu oktobru: Darovali so Mrs. Rolich v Butte, lep oltarni prt, Mrs. Ivšek v Rock Springs krasne izdelke iz platna, Jolietske žene pokrivalce za mize, Mr. Lipoglavšek za samostan \$25.00, Mrs. Bradach za Baragov spomenik \$2.00, Frank Juvancich \$5.00, Mary Marincich za deset sv. maš. F. Leskovec iz Bessemer, Pa. prelep kelih. Najlepša hvala.

BOG JIM DAJ VEČNI POKOJ

Rev. Vencel Sholar je umrl v novembru.

Bil je odličen slovenski misijonar, ki je na svojih misijonskih potih obiskal skoraj vse slovenske naselbine v Ameriki. Bog mu plačaj vsa dobra dela na misijonskem polju.

Rev. Anton Podgoršek je umrl v novembru kot žrtev avtomobilske nesreče.

Pokojni je deloval na mnogih postojanskah, najbolji znan je La Sallčanom, ki jim je bil ustanovnik župnije.

Našemu samostanu je bil rajni velik dobrotnik in je pred leti daroval naši knjižnici lepo število svojih knjig.

Bog naj temu našemu velikemu dobrotniku povrne z plačilom srečne večnosti.

Margareth Škufca, Cleveland, O.

Sophie Mika, Steelton, Pa.

Agnes Smole, Cleveland O.

Leopold Kolar, Cleveland.

Janez Grill, Cleveland, O.

Terezija Kostajnshek, Cleveland, O.

Mary Zgajner, Cleveland.

Angela Beg, Barberton, O.

Katarina Lužar, Ottawa,

Cecilija Bradach, Cleveland, O.

Mary Jushina, Chicago, Ill.

Katarina Grahek, San Francisco, Cal.

Spominu v molitvi priporoča svojega moža, pokojnega Muhiča, Mrs. Jennie Muhich, Joliet, Ill.

Zahvale za uslišane prošnje.

Sledeči se zahvaljujejo za uslišane prošnje, Bogu in Mariji Pomagaj:

Mr. J. Horvat, Cleveland, Ohio.

Ignacij Hočevar, Leadville, Colo.

Mary Cimperman, Cleveland, Ohio.

Marija Strauss, Cleveland,

Marija Peshel, Brooklyn, N. Y.

Mrs. A. Udovich, Milwaukee, Wis.

Mrs. F. Fabian, Joliet, Ill.

Terezija Umek, Joliet, Ill.

Frances Kukman, Standard, Ill.

Lena Mortle, Iron Mt., Mich.

Frances Skulj, Joliet, Ill.

ATTENTION, CATHOLICS!

The 1943 stock of your new

CATHOLIC CHRISTMAS CARDS

IS ON HAND.

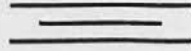
They are ready to be mailed immediately. Due to the congestion which is expected in the mails in the last month of this year we urge you to get your supply of cards early. The price is only \$1.00 for a box of 24 beautifully assorted Catholic Christmas greeting cards, postpaid. Kindly remember that all proceeds are used for the education of deserving young men to the priesthood in the Franciscan Order. Address to:

FRANCISCAN FATHERS

LEMONT, ILL.

JUNIOR'S FRIEND

Johnstown, Penna. From a little Miss in Johnstown, Pa., Junior's Friend

learns the following: "I am fourteen years of age, and I am a Slovene. I enjoy reading the Ave Maria very much. I just read about the December contest and I thought that I may as well enter it . . . I want to wish you a very Merry Christmas and a Happy New Year." These lines were penned by THERESA TOME C. Thanks for the note, Theresa, and for your entry to the Christmas contest. Because this month's issue of the Ave Maria must go to the printer early, results of the contest will be made known in next month's issue. This will also give others an opportunity to mail their entries. We certainly were glad to hear from Johnstown, Pa., Theresa. It is seldom indeed that we hear from your part of the country. And how are things out there in the hills of Johnstown? We are told that your parish is growing by leaps and bounds. In fact, an extra priest had to be added to the parish to help along with the work. Well, with such excellent priests as Fathers Thomas, Daniel, and Michael, your parish certainly has a bright future . . . Thanks for the Christmas greetings. And

may I say: The same to you!

Duluth, Minn. Little PAUL SHUBITZ, of 518 - 99th Ave. W., Duluth, Minn., who informs us that he is exactly 13 3/4 years of age, was very anxious that his entry to the Christmas contest receive due consideration. Yes, his entry was the first to

the coming of our Lord, Who was born in a lowly stable in Bethlehem." Short and sweet, isn't it, Juniors! Well, it is enough for the contest, and, who knows, perhaps Paul will come out of this contest a winner. We shall see next month. In the meantime, thanks for your contribution, Paul, and we hope to hear from you again.

Joliet, Ill. "This is my first letter to the Junior's Corner,

and I would like very much to become a member and a friend of yours." So writes DONALD NASENBENY of Joliet. "I attend St. Joseph's School and am in the sixth grade. I play an accordion and am interested in music very much. (Swell, Donald, some day you can come around to serenade us —J. F.) I am an altar boy and have served for many different priests from Lemont who have said Mass in our Church. My sister, Marie, has talked about meeting you this

arrive in Lemont. He writes: "Here is my entry to the December contest: To me Christmas means that Christ, the Redeemer of mankind, was born. It is a day of prayer and rejoicing. It is a day of rejoicing not because of the chicken or turkey dinner you are having, but to commemorate

past summer. Toobad I wasn't with her—although I come to Lemont quite often. (Good for you!) I'll probably meet you myself during the Christmas holidays if there is a chance. I know Fr. Aloysius, the former Junior's Friend, very well. He is a personal friend of our family, and has visited us several times. I hope we have the oppor-

tunity of havink you visit us in the near future . . . Enclosed is my contribution to the contest for the month of December. I hope I'm one of the lucky ones." Coming from a sixth-grader, your letter is a splendid one, Donald, and Junior's Friend certainly appreciates it. So you are one more of the Nasenbenys. But, remember, that if you wish to be a good Nasenbeny you must be a frequent writer to Junior's Friend, as your sister was. Thanks for your letter and for your contribution to the contest. I, too, hope that you will be one of the lucky ones. But, we shall see what we shall see. Good luck to you!

Lemont, Well, Juniors, here III.

we are approaching the most beautiful and inspiring season of the year — Christmastide. It will not be long before we start hearing again that thrilling hymn "Adeste Fideles" — "Come all ye faithful." Remember it? Who does not feel joy in his heart when he recalls the simple melody? Yes, soon we will be hearing it again, and soon that same joy shall fill our hearts.

"Come all ye faithful." Come? Where? To Bethlehem, of course. To Bethlehem

where the shepherds hastened over two thousand years ago. They were invited to Bethlehem by the angels themselves. They were the first to hear those inviting words: "Come all ye faithful." And they were the first to adore the Infant Babe in the manger.

What? Was it only an Infant Babe that the first shepherds adored? By no means. The shepherds understood the words of the angels who announced to them: "Fear not, for I bring you tidings of great joy, that shall be to all the people; for this day there is born

to you a Saviour, Who is Christ the Lord, in the city of David. And this shall be a sign unto you: You shall find the infant wrapped in swaddling clothes and laid in a manger." The Infant Babe is Christ the Lord, Who had been promised to the world thousands of years before! That Babe is the Lord Who had been promised to man when Adam and Eve were cast out of paradise!

In Bethlehem the Shepherds found Christ the Lord. The shep-

had just become a mother. Yet the shepherds knew that this Babe was Christ their Lord, and soon they fell on their knees to adore Him.

We, too, dear Juniors, are invited to come to Bethlehem, to the manger where Christ was born. We, too, belong to the faithful of our Holy Mother the Church. But, and this is the question, will we approach the Babe in the manger as did the shepherds of old? Will we fall on our knees and adore the Babe in swaddling clothes as sincerely and honestly as they did?

If we wish to feel the joy that the shepherds felt, we must first make ourselves humble like the shepherds. We must cleanse our hearts of sin. We must not overlook those sins which perhaps we think are small because we commit them every day. The angels on that first Christmas night promised "peace to men of good will." But that peace which was promised to the shepherds was only for men of good will. Can we be of good will if we have feelings of hatred for others, for our parents, for our playmates, and so on? Can we be of good will if we are jealous of others? Can we kneel before the crib of Bethlehem if our tongues are soiled and dirty with

words and stories and jokes? No, a thousand times no. Juniors, we will not feel the joy of the shepherds at the manger unless we are of "good will" to God and to others, unless our conscience will be perfectly clean on Christmas eve.

We certainly wish to be happy this Christmas, don't we, Juniors? Well . . . then let's try to be like the shepherds over two thousand years ago . . . A blessed Christmas to you all!

Junior's Friend.

P.S. Results of the Christmas contest will be contained in next issue.

LORD THAT I MAY SEE

Dear Lord, unveil my eyes
To see the words so plainly writ upon Your flesh;
Five words so large and red; that say:
"Behold! my love for you."

Dear Lord, unveil my eyes
To understand the words recorded from Your lips;
Those words that cry:
"Return My love wholeheartedly—
And find peace!"

I must be blind;
For every day I give my love to trifles—
Fleeting things,
Which please my taste, desire and will.
Thoughtlessly or wilfully I crave these things;
Become their slave;
Then wonder why I fall—and know not peace.

O lift this veil of self which hides the simple truth
That I must empty out my heart of everything
Ere You can fill it.

"No man can serve two masters:"
No heart be satisfied with less than You,
Then give me grace each day to speak my love
In acts of self-denial:
Denying taste, desire and will,
Thereby detached from all but You
I shall have Peace
At last.

—O.F.M.

herds found Him not sitting upon His throne as a king in all his royal majesty. They did not find in Bethlehem a rich palace ornamented with silver and gold. They did not find prepared for themselves a tasty banquet of all wines and foods. No. They did not find a king in all his majesty: they found a Babe in a manger. They did not find a rich palace: they found a rude stable. There they found His Mother, a fair young girl from Nazareth. There, also, they found a man, a humble workman, husband of the maid who

St. Francis of Assisi calls together the faithful and his followers at the first Christmas crib in Greccio, Italy, in the year 1223.

THE FIRST CRIB

Perhaps there is no more thrilling or heart-warming experience as we enter the doors of a church to attend a Christmas midnight Mass than the sight of the crib, beautifully ornamented and lighted, portraying the mystery of Christmas night. And what church does not possess and take pride in its own Christmas crib? The crib has become part of our Christmas ceremonies, a part which warms and lingers in the heart and which fills us with a deep sense of peace and quiet.

All of us became familiar with the Christmas crib from our earliest childhood, and so did our parents, grand-parents, great grand-parents, etc. In fact, the crib was to be found in all churches for already over seven hundred years. Catholics then thrilled at the sight of the crib as we do in our own day.

Where and when did the crib find its start as part of our Christmas services? It was way back in the year 1223 that St. Francis of Assisi, the founder of the Franciscan Order, began to prepare for the Christmas holidays in an unusual way. It was just two weeks before the great festival. St. Francis was living in some caves high in the moun-

tain facing the little town of Greccio, Italy. Around these caves were built some rude huts where the followers of St. Francis lived their life of penance.

To this place one day St. Francis invited a certain Italian, Giovanni da Vellita by name, a rather wealthy man in Greccio. To him St. Francis gave the following orders: "I would make a memorial of that Child who was born in Bethlehem and in some sort behold with bodily eyes the hardships of His Infant state, how He lay in a manger on the hay, with the ox standing by. If you will, we shall celebrate this festival at Greccio and do you go before and prepare as I tell you."

In his preaching St. Francis always desired to bring the Holy Child to the heart of his listeners. He knew the human heart and the road that leads to it, so now he decided to bring the Holy Child there in a different way. Once, as he made a pilgrimage to Jerusalem, the idea of a Christmas crib came to his mind. The crib, thought St. Francis, would bring out the real meaning of Christmas to all the faithful, grown-ups and children alike.

Thus St. Francis now commanded Giovanni da Vellita to prepare the first crib in Greccio, Italy,

for the Christmas of 1223. Giovanni immediately set about building a stable with a manger. Right alongside the manger an altar was erected. Within a few days the first Christmas crib had been built.

Christmas eve came, and as the time for the midnight Mass drew near, the people from the town of Greccio and the followers of St. Francis all flocked to the crib, carrying with them lighted torches. The fitful light from the torches fell on the rude and hastily constructed manger. Figures of the Mother and foster father of Christ and of the shepherds were grouped around. Here under the shadows of the pine trees of Greccio St. Francis and his followers could well meditate on the poverty of the birth of their Saviour.

Mass was then sung, at which St. Francis was deacon. When it came to the time of preaching—an old chronicle tell us—St. Francis, who delivered the sermon, was so filled and overwhelmed with emotion that he could not pronounce the Holy Name. He could only call the Infant Jesus “the Sweet Babe of Bethlehem.” The same chronicle tells us that a certain pious man saw a babe of most wonderful sweetness in the arms of Francis as he was preaching, which babe the Saint afterwards laid in the manger.

Thus, in the year 1223, was started a custom which lives to our own day throughout the world. Shortly after St. Francis died, a chapel was built on the exact site of the first Christmas crib. Later a new church took its place.

One of the most famous cribs in the world today is found in the Franciscan Church of Ara Coeli in Rome. Its fame does not consist so much in its costly and expensive fittings and ornaments, but rather in a beautiful custom which is observed there alone. A little pulpit is erected before the

crib, and little children speak from it, one after another, all preaching of the immense love of the Infant Saviour for man. As these tiny “preachers” lisp out a little sermon or poem learned for the happy occasion, one is very forcefully reminded of the simplicity and innocence of the Christ-Child and of St. Francis of Assisi. Only a St. Francis of Assisi could begin the beautiful custom of the Christmas crib: he understood the Infant Jesus, and he knew the way to the human heart. Perhaps that explains why today—719 years after the first crib of St. Francis at Greccio—the Christmas crib still leads in attraction and appeal in all the Catholic churches of the world.

Shines the Star of Bethlehem
 Brightly leading still
 To the Bethlehem birthplace
 Of peace and all good will;
 May your home be cheerful,
 May your joys be great
 And through all the New Year
 May other joys await!

The Holy Family in the original Christmas crib in Bethlehem. Some twelve centuries later St. Francis of Assisi introduced the custom of the Christmas crib which soon became popular throughout the Catholic world.

ST. BENEDICT AND THE WAR

Who of us has not a loved one in the armed services of Uncle Sam? Who of us would not do anything within his power to see to it that that loved one would return home safely and soundly once peace has been established? Who would not pray with all the fervor of his heart that God might protect such a loved one from all harm? Who would not resort to the rich spiritual treasury of the Church and use it for the spiritual and material welfare of a loved one?

The oldest and one of the most highly indulgenced medals used by the Church is the medal of St. Benedict. This Saint was the founder of the famous Benedictine Order and died just fourteen hundred years ago. What a powerful protector this great Saint is before God to those who carry his blessed medal—especially to soldiers—is evidenced by the following historical incident which we quote in detail.

"When the Benedictine Fathers were giving a mission in Richmond, Virginia, shortly before the

Civil War, they presented the Benedictine medal to all those who assisted at the mission. In the fierce battles of the Civil War that followed soon after, the Catholic youth of Richmond played a prominent part. The great losses sustained by both armies are well known; yet, strange to say, not a single one who wore the medal of St. Benedict was killed or even wounded."

It so happens that a large number of the medals of St. Benedict are available for our soldier boys. They will be sent absolutely free to any father or mother who writes for it enclosing a stamp for return postage. The medal will be blessed before being sent and with it will go a leaflet explaining its usages. Medal and leaflet should then be sent by the father or mother personally to their son in the service. The medal and leaflet may be obtained by writing to: **Father Richard Felix, O.S.B., Conception, Missouri.** If you are sincerely interested in the welfare of a loved one in the service see to it that he receives this medal. It is yours for the asking.

A MOTH OR A MAN

(The following is taken from the Catholic Bulletin of the United States Naval Training Station at Great Lakes, Illinois. It is a brilliant little sermon meant for the man in the services, but good for everybody.)

Ten thousand men returned from liberty about midnight. This morning ten thousand consciences are saying: "Last night you were a moth" . . . "last night you were a man."

Now a moth is a very stupid animal. Flame is not its food nor its home, yet light a candle and watch the foolish moth. It flits around and around the thing that can do it no good. And, what happens? Well most moths get their wings singed and many die. Men are like moths. Very often just as stupid. Flitting about a flame, be it a feeble candle glow or a tremendous torch. Of course some never go near big flames—just the dim and dull ones. These find the "red light" enough for them. Pleasure the end and passion the finish. And some prefer the "glow" of alcohol! Yes, the "glow" is attractive, but usually ends up—luminous! But why multiply examples? You know that the "flame" pleasure, passion, excitement and drink have all made moths of men!

Don't be a moth that flits about flames that burn and even kill; be a Christian, who paradoxical though it seems, becomes a real man by imitating

the moth and flying to the Flame of the Sanctuary Lamp. Linger under that lamp and you'll learn to see things in their true light. Look at all things in the light of that lamp and you'll never be so stupid as the moth-men who place manners before morals; pleasure before purity; body before soul; creature before Creator and self before God. Flit to that Flame often and you'll learn how to lash yourself to the sublime principle that God gave me all things to use just as much as they help me to heaven. Flit to that Flame often and the morning after a liberty your conscience will not accuse you of being a moth.

Od naklade 4500 koledarjev jih imamo v zalogi samo še 300. Slovenski Koledar je letos našel vsaka slovenska vrata na stežaj odprta. Rojak, če še ni- maš te lepe knjige, si jo takoj nabavi. Knjiga je posvečena slovenski domo- vini, ima nad 60 člankov in krog 150 slik. Stane samo 75 centov. Naroči si knjigo takoj pri "Ave Maria" — Box 608, Lemont, Ill.

L
E
M
O
N
T
S

L
O
O
K
O
U
T

With sorrow we note the passing of two pioneer Slovene clergymen to their eternal reward. An unfortunate automobile accident followed by seven weeks of suffering and pain in the hospital ended the priestly labors of Rev. Anton Podgoršek of Ellinwood, Kansas. His entire priestly life was devoted to our Catholic Slovenes. He will be remembered especially for organizing and establishing the Slovene parish in La Salle, Illinois. May he rest in peace!

Slovenes throughout the country will mourn the recent death of Rev. Wencel Šolar, O.S.B., of St. Bede's Abbey, Peru, Illinois. Fr. Wencel was co-founder of the Abbey, professor of Moral Theology and Canon Law in the theology department, curator of the Abbey museum, and an unusual taxidermist. The Abbey museum in particular has become known far and wide chiefly thru Fr. Wencel's untiring efforts for magnificent and rare collections. The Benedictine Fathers at St. Bede's feel his loss immensely, we are sure. Šolar is well known in most of our Slovene communities where he has been frequently called for missionary activities.

The deaths of Rev. Anton Podgoršek and Rev. Wencel Šolar are

a distinct loss to their countrymen. Both were pioneers. Both labored untiringly among the Slovenes of the country when Slovene clergymen were scarce. Both consumed their lives in the vineyard of the Lord. May the Lord for Whom they labored in life return their labors a hundred-fold with all blessedness in eternity!

* * *

The Rt. Rev. John J. Oman, president of the Bishop Baraga association, and other officers of the organization met in extraordinary session in Cleveland, on Armistice Day. The purpose of this meeting was to plan future activity of the organization and to devise ways and means of promoting the Cause for Bishop Baraga. Only Slovene clergymen were invited to this important session.

While results of this meeting have not as yet been made public, it is to be hoped that concrete steps will be taken to hasten the day that Bishop Baraga will be called "Saint Baraga." Before the present unfortunate war broke out the Cause for Bishop Baraga was very actively promoted in Jugoslavia. Now that promotion has ceased entirely. For the time being all activity must continue here in our own States. We Slo-

venes are one nation which still lacks a Saint in the calendar of the Church. There is no reason why such a shortcoming should not be corrected. We have our heroic and virtuous men. Unfortunately we do not appreciate them as they justly deserve. Let us hope that the not too distant future will bring us the glad tidings of a new Saint in the calendar of the church—a Slovene.

* * *

A very blessed Christmas, a happy, prosperous New Year which may bring to an end the regrettable hostilities among nations today to all our readers!

VSEBINA TE ŠTEVILKE:

Zvodnik—povest—
 I Pregelj str. 2
 Najljubši prostor — B. B. 4
 Beseda Ameriki —
 Patriot 5
 Mariji v adventu — N. N. 10
 Za božič — N. N. 11
 Ena hostija je zame 12
 Pismo Kanadske Slo-
 venke 13
 Baragov svetilnik 16
 Praznik — Po Lj. Slo-
 vencu 19
 Pri Mariji Pomagaj —
 p. K. Z. 21
 Kafarnaum — Br.
 Viktorijan 27
 Darovi 29
 Junior's Friend —
 P. Ciril 31

TO OUR YOUNG MEN!

We have our new seminary. It is our fondest and most cherished hope realized. It is, however, only our first goal. Now we must concentrate on

another; getting worthy youth to train for the priesthood and brotherhood. That is the purpose of this seminary. And today, as ever before, the biblical truth holds good: "The harvest is great, but the laborers are few."

Undoubtedly among you who read this there are many who are called by God to a higher state of life. You desire to devote your time and energy for the spiritual good of others. Possibly, if you have the necessary talent and fulfill other requirements, you desire to work for the kingdom of God on earth by winning souls to God and by doing parish and missionary work. Then you are called to the priesthood.

If, however, you lack that talent and would nevertheless embrace religious life to insure your own salvation and devote your life to work in a monastery or parish rectory, then you are called to the brotherhood.

As a priest you would directly labor for the salvation of souls; as a Brother you would help the priest accomplish this purpose and hence indirectly also labor for the salvation of souls.

As a Brother you would work within or without the monastery, on the farm, office, become a cook at the monastery, in the garden, in the Ave Maria printing or in parish rectories, etc. With this work there is always sufficient recreation and respite. Once you have entered the Order, you no longer have any personal worries. You are well taken care of in every respect.

What are the requirements for the aspirant to the priesthood and brotherhood?

The student for the priesthood must be of good Catholic parents and of a good reputation; he must be healthy and sound in mind and body; in age he may range from 15 to 20 years.

The candidate for the brotherhood must also be of good Catholic parents and of a good reputation and sound in body and mind; he must be unmarried or a widower. Further, he must promise, as soon as he enters the Order, that if he eventually leaves the Order he shall not demand wages for work performed. This is done to safeguard the Order. Age is not a serious consideration among the requirements of the brotherhood.

If you sincerely feel that you are called either to the priesthood or brotherhood, please contact us immediately and we will make the necessary arrangements. If among your acquaintances there is one who manifests a similar disposition please inform him about this.

Address all communications to:
Very Rev. Commissary-Provincial,
St. Mary's Seminary,
Lemont, Illinois.

Sveti Jožef, ki si bil vsem kristjanom vedno dober pomočnik, zlasti v najpotrebnejših rečeh, k Tebi se obračamo v zaupanju.

To zaupanje nam ni bilo osramočeno v lanskem in letošnjem letu, ko si toliko dobrih src odprl za našo stvar in nam naklonil toliko dobrotnikov, da smo lahko v nekaj mesecih postavili novo hišo.

Vemo, da boš tudi tej prošnji ustregel in pomagal. Hišo so nam zidarji postavili, toda kaj bomo s hišo, če je ne moremo spremeniti v dober in topel domek.

Hišo zidarji postavljajo, dom si pa moramo sami urediti, smo brali v lepi knjigi o Tebi med letošnjimi duhovnimi vajami. Dom, ki bo predvsem prevzet z blagodišečim kadihom krščanskega življenja. Ti si tudi postavljaj Nazarško hišico, še lepše pa si uredil domek Mariji in Jezusu z svojim lepim vzglednim življenjem.

Tudi mi obljublamo, da se bomo v hiši, ki si nam jo Ti postavil, ravnali po Tvojem zgledu in iz te hišice napravili božji grad, kjer bo Vsemogočni prebival.

Ali misliš, da ne bo v duhu sv. Frančiška, če Te sedaj prosimo, da nam še več dobrih src odpreš, ki bodo prispevali v poseben sklad, da lahko vse altarje plačamo, da lahko dolg za tabernakelj poravnamo in vse, kar smo si omislili novega pravzaprav kar "na puf". V zaupanju da bo sveti Jožef tudi sedaj priskočil na pomoč. Ali smo predrzno zaupali?

POMAGAJMO UBOGIM ROJAKOM V DOMOVINI

Stradajo, trpe, umirajo . . . Če imamo srce, jim moramo pomagati. Če imamo glavo, jim moramo pomagati. Slovenije bo konec, domovine bo konec, če jim ne priskočimo na pomoč.

Pošlji svoj dar Dobrodelni sekciji slovenskih župnij — tajnik in blagajnik: P. Bernard Ambrožich, 62 St. Marks Place, New York City. Zlasti, če imaš za maše. Pomni, da bo slovenski duhovnik vedno delil z ubogim svojim rojakom. Kar pošlješ za maše, bo deljeno z narodom.

Pošlji svoj dar blagajniku Jugoslovanskega Pomožnega odseka, Mr. Leo Jurjovec, naslov: 1842 W. 22nd Place, Chicago, Ill. Obenem pa še kaj več deni na stran za tiste čase, ko bo vojske konec in boš lahko še sam poslal svojem, ko boš zvedel kje so.